People's Herald

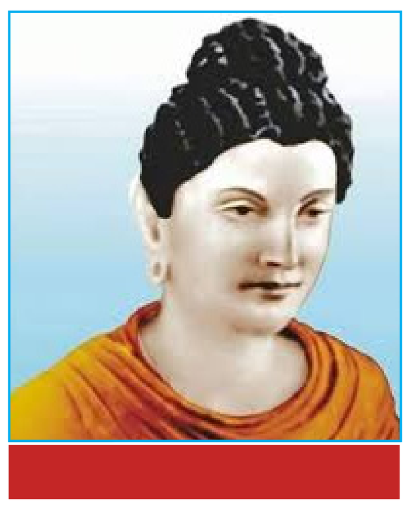

Rs- 100/month

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"

https://www.facebook.com/profile.php?id=161037521061610

"Equality and Justice"

स्वतंत्रता, समानता, भाईचारा

People's Herald

PATIALA On line paper 30 ਜੂਨ 2025 ਸੋਮਵਾਰ "ਰੋਜ਼ਾਨਾ" ਸਾਲ ਚੌਥਾ w.e.f. 15 August 2022 ਪਟਿਆਲਾ

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ- ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ | whatsapp. 91-94636-01616 | email. hardipchumber57@gmail.com | ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ- ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਸ਼ਾ ਕੁਮਾਰੀ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ

ਅੰਬੇਡਕਰਵਾਦ ਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਅਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਅਸਮਾਨਤਾ ਅਧਾਰਿਤ ਵਿਵਸਥਾ, ਸਮਾਨਤਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸਾਰੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਹੈ

(Google pay- 91-9780634849) HARDIP SINGH STATE BANK OF INDIA ACCT NO-10566643658 . IFSC- SBIN0050773

ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਧਮ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਸਭ ਲਈ ਸੁੱਖ, ਸ਼ਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਦੀਆਂ ਔਕੜਾਂ ਨੂੰ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿਸ਼ਵ ਸ਼ਾਂਤੀ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ -ਸਿਧਾਰਥ ਗੌਤਮ ਬੁੱਧ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਇਹ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸਿਧਾਂਤ ਸਮੁੱਚੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਸੁੱਖ, ਸਾਂਤੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮਾਰਗ ਰਾਹ ਸਾਫ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੁੱਢਲੇ ਪੰਜ 'ਪੰਚਸ਼ੀਲ' ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਕੇ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਦੇ 'ਮਨ ਦੀ ਸਮਾਧੀ' ਲੱਗ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ:

1. ਆਹਿੰਸਾ- ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਂ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ, ਹਰ ਇਕ ਜੀਵਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ
2. ਚੋਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ- ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨਾ
3. ਵਿਬਚਾਰ ਨਾਂ ਕਰਨਾ- ਕੋਈ ਜਿਨਸੀ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਨਾਂ ਕਰਨਾ
4. ਝੂਠ ਨਹੀਂ ਬੋਲਣਾ- ਆਪਣੇ ਆਚਾਰ,ਵਿਚਾਰ, ਵਿਵਹਾਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਾ
5. ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ- ਕੋਈ ਨਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ, ਮਨ ਦਾ ਦਸ਼ਾ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿਗਾੜ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰੀ, ਮਨ ਸ਼ੁੱਧ ਰਖਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ਼ ਮਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨਾ

ਐਵੇਂ ਤਾਂ ਨੀ ਸਿਰਾਂ ਦੇ ਉੱਤੇ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਸੁੱਤਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਨੀ ਤਾਜ ਸਜ਼ਦੇ, ਮਿਹਨਤਾਂ ਹੀ, ਜਿੰਦਗੀ ਚ ਰੰਗ ਲਾਉਂਦੀਆਂ।
ਜਿਹਨਾਂ ਦਿਆਂ ਸਿਰਾਂ ਤੇ ਜਨੂੰਨ ਬੋਲਦਾ, ਰਾਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੀਂਦਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ।

ਵਿਧਾਇਕ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਵਿਧਾਇਕ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨ 'ਤੇ "ਆਪ" ਨੇਤਾ ਨੀਲ ਗਰਗ ਦਾ ਬਿਆਨ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਥੇ ਸਾਰਾ ਪੰਜਾਬ ਮਜੀਠੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣਾ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਪਾਰਟੀ ਪਲੇਟਫ਼ਾਰਮ 'ਤੇ ਜਾਂ ਸੀਐਮ ਨੂੰ ਮਿਲ ਕੇ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਪੀਏਸੀ ਨੇ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਭ ਅਸਹਿਣਯੋਗ ਸੀ।

ਨੀਲ ਗਰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੀਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਸ਼ਿਆ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਦੇ ਬਜਾਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਤਪੁਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਸੁਨੇਹਾ ਬਹੁਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ, ਜੋ ਵੀ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਲੜਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਬਣਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ (ਆਪ) ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਉੱਤਰੀ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ 5 ਸਾਲਾਂ ਲਈ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨਹੀਣਤਾ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2022 ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਦੀ ਟਿਕਟ 'ਤੇ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਕੁੰਵਰ ਵਿਜੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੇ

ਵਿਚਾਰ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਮੇਲ ਨਹੀਂ ਖਾਂਦੇ ਸਨ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਉਹ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ 'ਆਪ' ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਈਜੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੋਣ ਲੜੀ ਸੀ। ਉਹ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਹਾਰ ਦੇ ਗੋਪਾਲਗੰਜ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹਨ।

ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦੇ ਸੀ ਤਸਕਰ ਸੱਤਪ੍ਰੀਤ ਸੱਤਾ ਤੇ ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਿੰਦੀ: ਬੋਨੀ ਅਜਨਾਲਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ: ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਬਕਾ ਵਿਧਾਇਕ ਅਮਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬੋਨੀ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਹਨ। ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 2013 ਵਿੱਚ

ਡਰੱਗ ਮਾਫੀਆ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੋਕਲ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਦੀ ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਬਾਰੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਨੂੰ ਚਿੱਠੀ ਲਿਖੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਸਤਪ੍ਰੀਤ ਸੱਤਾ ਪਰਮਿੰਦਰ ਪਿੰਦੀ ਮਜੀਠੀਆ ਦੇ ਦੋਸਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਹੀ ਰਹਿੰਦੇ ਰਹੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਜੀਲੈਂਸ ਨੂੰ ਡਰੱਗ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨ ਦਰਜ ਕਰਵਾਏ ਹਨ ਜੋ ਮੈਂ 2013 ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਅਸੀਂ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਡਰੱਗ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈ 2013 ਤੋਂ ਲੜਾਈ ਲੜ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਬੋਨੀ ਅਜਨਾਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਖਬੀਰ ਬਾਦਲ ਦੇ ਦਬਾਅ ਕਰਕੇ ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਈ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਬੁਨਿਆਦੀ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ (ਬਸਪਾ) ਦੀ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਜਪਾ ਨੂੰ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ!

ਆਰਐਸਐਸ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਦੇ ਅੰਦਰ 'ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦੀ' ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧੀ ਬਿਆਨ ਉੱਤੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਦਲਾਂ ਦੇ ਐਸਸੀ ਵਿੰਗ ਅਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟਗਿਣਤਆਂ ਦੇ ਵਿੰਗ ਕੀ ਮੂਕਦਰਸ਼ਕ ਹੀ ਬਣੇ ਰਹਿਣਗੇ ਅਤੇ ਚੁੱਪ ਰਹਿਕੇ ਉਹਨਾ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇਣਾ ਠੀਕ ਸਮਝਣਗੇ ?

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਚਾਰ ਵਾਰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਵੈਮ ਸੇਵਕ ਸੰਘ (ਆਰਐਸਐਸ) ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਹੋਸਾਬਲੇ ਦੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ "ਸਮਾਜਵਾਦੀ" ਅਤੇ "ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ" ਸ਼ਬਦ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਜੋੜੇ ਗਏ ਸਨ।

ਲਖਨਊ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਰਾਜ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ, ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਅਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਰਐਸਐਸ, ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐਨਡੀਏ ਸਰਕਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਬੇਲੋੜੇ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ।

ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੱਸਦਿਆਂ ਜਿਸਨੇ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ

ਸਸ਼ਕਤ ਬਣਾਇਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਬਦਲਾਅ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜੋ ਇਸਦੇ ਮਾਨਵਵਾਦੀ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਸਪਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਨਿੰਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੀ ਐਨਡੀਏ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਅਸਲ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਹੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਡਾ. ਬੀ.ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਲੇ ਦੁਆਲੇ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਬਾਰੇ ਚਿੰਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਬਸਪਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਰਚਨਾਤਮਕ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ।

ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸ਼ਬਦ, ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਤਮਾ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਝ, ਲੰਬੀ ਅਤੇ ਡੂੰਘੀ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਣਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ," ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ।

ਬਿਹਾਰ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ, ਮਾਇਆਵਤੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਵੀ ਨਵਾਂ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੋਲਕਾਤਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਨਾਲ ਹੋਏ ਬਲਾਤਕਾਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਸਮੇਤ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਤੇ ਵੀ ਔਰਤਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ, ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਖਿਲੇਸ਼ ਯਾਦਵ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, "ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਸਮਾਜਵਾਦ ਅਤੇ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਜਪਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੋਂ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅੱਜ, ਉਹ ਨਫ਼ਰਤ ਫੈਲਾਉਂਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜਵਾਦ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਕਿਉਂ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ? ਸੀਜੇਆਈ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਵਿੱਚ ਕਰੀਮੀ ਲੇਅਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ

ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ‘ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪ-ਵਰਗੀਕਰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਂਝੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕੇ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਭਾਰਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ: ਭੂਸ਼ਣ ਰਾਮਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗਵਈ, ਭਾਰਤ ਦੇ 52ਵੇਂ ਮੁੱਖ ਜੱਜ (ਸੀਜੇਆਈ) ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਰੀਮੀ ਲੇਅਰ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦੇਣਾ ਇੱਕ ਜੱਜ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੀਅਰ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਵੱਲ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾਕੁੰਨ ਕਦਮ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, “ਉੱਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਸਮਝਣਾ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੀ ਮੂਲ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਇਸਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾ ਕੇ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ‘ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ।” ਸੀਜੇਆਈ ਗਵਈ ਨੇ ਟਾਈਮਜ਼ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਇੱਕ ਇੰਟਰਵਿਊ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਨਹਿੱਤ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਪੀਆਈਐਲ) ‘ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਪ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦੇ ਲਾਭ ਗਰੀਬਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਸਕਣ।

ਗਵਈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 14 ਮਈ ਨੂੰ 52ਵੇਂ ਸੀਜੇਆਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਵੀ ਨਿਆਂਇਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿਰੁੱਧ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ। “ਨਿਆਂਇਕ ਸਰਗਰਮੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਸਾਹਸ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਅੱਤਵਾਦ ਨਹੀਂ ਬਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਸੰਸਦ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਕਬਜ਼ੇ ਇਸ ਸੰਤੁਲਨ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦੇ ਹਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਮਾਜਿਕ ਤਬਦੀਲੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਧਨ ਹੈ,” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ।

ਦੂਜੇ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬੋਧੀ ਸੀਜੇਆਈ

ਸੀਜੇਆਈ ਗਵਈ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੇਵਾਮੁਕਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਣਗੇ। “ਇਹ ਮੇਰੇ ਨਿੱਜੀ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ,” ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ। ਉਸਦਾ ਮੁੱਖ ਧਿਆਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਲੰਬਿਤ 81,000 ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਘਟਾਉਣ ਅਤੇ ਪੇਂਡੂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਬਿਹਤਰ ਬਣਾਉਣ ‘ਤੇ ਹੈ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਉਹ ਦੂਜੇ ਦਲਿਤ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਬੋਧੀ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਹਨ।

ਉਸਨੇ ਲਗਭਗ 300 ਫੈਸਲੇ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 370, ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ‘ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਫੈਸਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਗਵਈ ਪੰਜ ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ ਜਿਸਨੇ ਧਾਰਾ 370 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਇਸਨੂੰ ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੇ “ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰ, ਇੱਕ ਸੰਵਿਧਾਨ” ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਦੱਸਿਆ ਸੀ। ਗਵਈ ਨੇ ਚੋਣ ਬਾਂਡ ਸਕੀਮ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ, ਇਸਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਫੰਡਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਰਦਰਸ਼ਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਦੱਸਿਆ।

ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਕੀਤਾ ਰੁਖ

ਕਿਹਾ - SGPC ਮੈਨੂੰ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ, ਪਟੀਸ਼ਨ ‘ਚ SGPC ’ਤੇ ਚੁੱਕੇ ਸਵਾਲ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

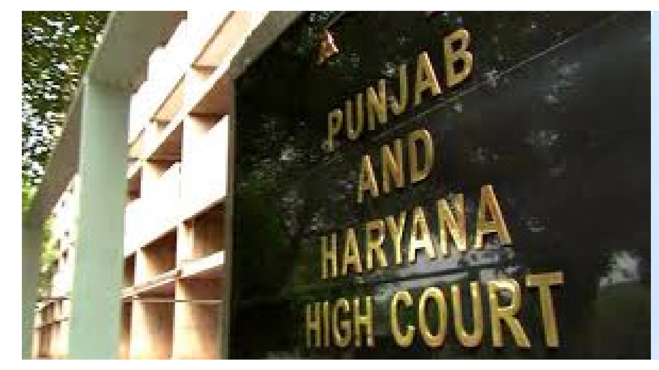

ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮਸਲੇ ‘ਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਰੁਖ ਕਰਨਾ ਚਰਚਾ ‘ਚ ਹਨ। ਗਿਆਨੀ ਰਘਬੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ‘ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਐਸਜੀਪੀਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੈੱਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸੱਚਖੰਡ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਹਟਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨੌਕਰੀ ਬਚਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰੂਸ ਨੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ’ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਘਾਤਕ ਹਵਾਈ ਹਮਲਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਕੀਵ: ਰੂਸ ਅਤੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਵਿਚਾਲੇ ਜਾਰੀ ਯੁੱਧ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਵੱਡੀ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਹੈ। ਰੂਸ ਨੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ’ਤੇ ਅਪਣਾ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਵਾਈ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਕ ਯੂਕ੍ਰੇਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਤੀ। ਰੂਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਹ ਹਮਲਾ ਇਕ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੋਂ ਚੱਲੀ ਆ ਰਹੀ ਜੰਗ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਝਟਕਾ ਦਿਤਾ ਹੈ।

ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਰੂਸ ਨੇ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ’ਤੇ ਕੁੱਲ 537 ਹਵਾਈ ਹਥਿਆਰ ਦਾਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 477 ਡਰੋਨ ਅਤੇ ਡੀਕੋਏ ਅਤੇ 60 ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਫ਼ੌਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ 249 ਨੂੰ ਮਾਰ ਸੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ 226 ਇਲੈਕਟਰਾਨਿਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਜਾਮ ਕਰ ਦਿਤੇ ਗਏ। ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੇ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਸੰਚਾਰ ਮੁਖੀ ਯੂਰੀ ਇਹਨਾਤ ਨੇ ਐਸੋਸੀਏਟਿਡ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਦਸਿਆ ਕਿ ਰਾਤ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਮਲਾ ਦੇਸ਼ ’ਤੇ ਸੱਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਹਵਾਈ ਹਮਲਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਡਰੋਨ ਅਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਜ਼ਾਈਲਾਂ ਦਾਗ਼ੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਫ਼ੌਜ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੇ ਪੱਛਮੀ ਖੇਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ ਫ਼ਰੰਟ ਲਾਈਨ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਹੈ।

ਪੋਲੈਂਡ ਦੀ ਹਵਾਈ ਸੈਨਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੋਲੈਂਡ ਅਤੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਅਪਣੇ (ਪੋਲੈਂਡ ਦੇ) ਹਵਾਈ ਖੇਤਰ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਹਾਜ਼ ਭੇਜੇ ਹਨ। ਖੇਰਸਨ ਦੇ ਖੇਤਰੀ ਗਵਰਨਰ ਓਲੇਕਸੈਂਡਰ ਪ੍ਰੋਕੁਡਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਚੇਰਕਾਸੀ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਇਹੋਰ ਟੈਬੂਰੇਟਸ ਅਨੁਸਾਰ ਚੇਰਕਾਸੀ ਵਿਚ ਇਕ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਛੇ ਲੋਕ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਤਾਜ਼ਾ ਹਮਲੇ ਰੂਸੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਲਾਦੀਮੀਰ ਪੁਤਿਨ ਦੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਮਾਸਕੋ ਇਸਤਾਂਬੁਲ ਵਿਚ ਸ਼ਾਂਤੀ ਵਾਰਤਾ ਦੇ ਇਕ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ।

ਰੂਸ ਵਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦਾ ਐਫ਼-16 ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਵੀ ਢੇਰ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਜੈੱਟ ਨੂੰ ਡੇਗਣਾ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਅਮਰੀਕਾ ਲਈ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਝਟਕਾ ਹੈ। ਐਫ਼-16 ਅਮਰੀਕਾ ਦਾ ਬਹੁ-ਭੂਮਿਕਾ ਵਾਲਾ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ। ਇਹ ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਹੀ ਯੂਕ੍ਰੇਨ ਨੂੰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਰੂਸ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਅਤੇ ਡਰੋਨ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਇਕ ਯੂਕ੍ਰੇਨੀ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸ ਦਾ ਐਫ਼-16 ਲੜਾਕੂ ਜਹਾਜ਼ ਤਬਾਹ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਹ ਇਸ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਡਿੱਗਿਆ ਤੀਜਾ ਯੂਕ੍ਰੇਨੀ ਜਹਾਜ਼ ਹੈ।

ਐਸਸੀ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਕੇ ਮੈਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਰਾਖਵੇਂਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਅਫਸਰ ਬਣਿਆ, ਮੈਂ ਵੀ ਹੋਰ ਐਸਸੀ ਭਰਾਵਾਂ ਵਾਂਗ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ, ਅਗਿਆਨੀ ਹੀ ਸੀ - ਚੁੰਬਰ

ਜਦੋਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ ਲਗਦਾ ਸੀ ਮੈਂ ਸਭ ਕੁੱਝ ਜਾਣਦਾ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਸਮਝ ਆਉਣ ਲਗਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਵਾਰੇ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਪਤਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ: ਮੈਂ ਵੀ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਵਾਂਗ ਪੂਰਵ ਅਛੂਤ ਵਰਗ ਤੋਂ ਐਸਸੀ ਬਣਾਏ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਭ ਮਿਲਿਆ, ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ, ਸਰਕਾਰੀ ਨੋਕਰ ਬਣਇਆ, ਅਫ਼ਸਰ ਬਣਿਆ, ਘਰ ਬਣਾਇਆ। ਘਰ ਬਣਾਇਆ ਪੰਡਤ ਤੋਂ ਪੂੱਜਾ ਕਰਵਾਈ, ਗੱਡੀ ਲਈ ਪੰਡਤ ਤੋਂ ਸ਼ੁਭ ਸ਼ਗਨ ਕਰਵਾ, ਗੱਡੀ ਦੇ ਬੋਨਟ ਉੱਤੇ ਸੰਧੂਰ ਨਾਲ ਸਵਾਸਤਿਕ ਬਣਵਾਇਆ, ਸਟੇਰਿੰਗ ਅਤੇ ਗੁੱਟ ਤੇ ਲਾਲ ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ ਖੰਮਣੀ ਬੰਨੀ। ਇਹ ਸਭ ਕਰਕੇ ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਪਰਵਾਰ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ।

ਮੈਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਣਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾ ਕਹੀਏ ਮੈਂ ਸੋਚਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਮਾਜ ਜਾ ਮੇਰੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੀਆਂ ਅਨੇਕਾ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਇਹ ਲਾਭ ਹਾਸਲ ਕਿਉ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ, ਇਹ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ। ਉਹ ਕੌਣ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਅਛੂਤਤਾ ਹਟਾਈ ਐਸਸੀ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਰਾਹ ਖੋਲੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਹੋਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸ਼ਾਇਦ ਮੇਰੇ ਨਾਲੋ ਸਮਾਜ ਦਾ ਵੱਡਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਪਹਿਲੀ ਜਮਾਤ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਲਿਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਜਾ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਐਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਲੇਬਸ ਜਾ ਪਾਠ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਮੈਂ ਜਾਣ ਸਕਦਾ। ਇਸੇ ਕਾਰਨ ਕਦੀ ਕਿਸੇ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵਿਚ ਪਾਸ ਹੋਣ ਲਈ ਸਵਾਲ ਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਟਾ ਲਾਉਂਦਾ ਤਾਂ ਕਿ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਉੱਤੇ ਜੇ ਲੇਖ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੂਰੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਨੰਬਰ ਲੈ ਲੈਂਦਾ। ਉਸ ਸਕੂਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਰਗੇ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਾਥੀਆਂ ਕੋਲੋ ਉਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਖੋਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਜਾਣਨਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।

ਅਗਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਸੱਚੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਰਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਪੜ੍ਹਾਈ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉੱਚ ਵਰਗ ਨੂੰ ਉਹਨਾ ਦੇ ਪੂਰਵਜਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਛੂਤ ਵਰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਉਹਨਾ ਵਿਚ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਹੋਣ ਦਾ ਅਭਿਮਾਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਚੰਗੇ ਨਾਗਰਿਕ ਬਣਨਗੇ। ਐਸਸੀ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਹਨਭੂਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਐਸਸੀ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਾਗਰਿਕ ਜਿਹਨਾ ਵਿੱਚੋ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਜਾਤੀ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਦੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਕੇ ਜਾਤੀ ਛੁੱਪਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾ ਦਾ ਨਿੱਜੀ ਦੋਸ਼ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਉਹਨਾ ਵਿੱਚ ਸਵੈਮਾਨ ਅਤੇ ਸਮਾਨਤਾ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਣ ਦਾ ਮੌਕ ਮਿਲਦਾ।

ਜੋ ਹੋ ਗਿਆ ਸੋ ਹੋ ਗਿਆ, ਘਟੋ ਘੱਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਚੰਗੇ ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਪੂਰਨ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਨੂੰ ਪਾਠ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਕੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਨੂੰ ਮਜਬਤ ਕਰੇ।

ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਮੈਂ 2017 ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੱਕ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਵੱਡੇ ਛੋਟੇ ਹਰ ਸਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵੀ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕਦੇ ਪੜ੍ਹਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਤੋਂ ਅਗਿਆਨੀ ਹੀ ਬਣਿਆ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦਲਿਤ ਅੰਦੋਲਨ ਸਬੰਧੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਲਿਖਣਾ ਸੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ 8 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੇਖ ਛਪਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

15 ਅਗਸਤ 2022 ਤੇ 2024 ਤੱਕ ਮੈਂ ਆਪਣੇ 2 ਪੇਪਰ ‘ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ’ ਨਾਮ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ ਅੰਗਰੇਜੀ ਦੇ ਇਕ ਸਪਤਾਹਿਕ 50 ਪੇਜ ਦਾ ਅਤੇ ਇਕ ਰੋਜਾਨਾ 10 ਤੋਂ 30 ਪੇਜਾਂ ਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਬਣਾਉਂਦਾ, ਪਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। 2023 ਦੇ ਆਖਰ ਤੋਂ ਰੋਜਾਨਾ ਪੇਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ ਅੰਗਰੇਜੀ ਵਿੱਚ ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ ਇਕ ਪੇਪਰ ਬਣਾ ਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀ ਭੇਜਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਪੇਪਰ ਵਿੱਚ, 4 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨਾ ਦੇ 5 ਵਾਲਿਊਮ ਆਮ ਪਾਠਕਾਂ ਦੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਹਿੰਦੀ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ‘ਬੁਧਾ ਐਂਡ ਹਿਜ ਧਾਮਾ’ ਦਾ ਵੀ ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਕੇ ਪਾਠਕਾਂ ਲਈ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ। ਉਮੀਦ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਪਾਠਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦਾ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ।

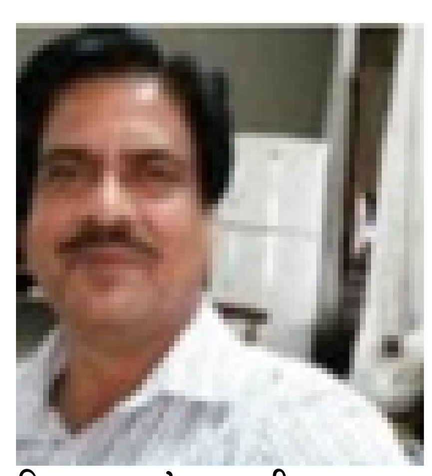

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਸੁਝਾਅ ਅਤੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਲਈ ਜਾਵੇ, ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਰਿਹਾ ਪਰ ਇਹ ਸੋਚ ਕਿ ਜੋ ਮੈਂ ਖੁਦ ਪੜ੍ਹਨਾ ਹੈ, ਅਨੁਵਾਦ ਕਰਨਾ ਹੈ ਲੇਖਿਕਾਂ ਅਤੇ ਪਾਠਕਾਂ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰਕੇ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਉਸ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕੰਮ ਖੁਦ ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ। ਜੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਲੇਖਿਕਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਖਜਾਨਾ ਹੈ, ਉਸ ਤੋਣ ਵਾਂਝਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ: ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਧਮਾਕਾ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸੂਬੇ ਦੀ ਮੰਤਰੀ ਬੋਵਿਨ ਮਾ ਦੇ ਵੈਨਕੂਵਰ ’ਚ ਸਥਿਤ ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਅੱਜ ਤੜਕਸਾਰ ਹੋਏ ਧਮਾਕਿਆਂ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਵਲੋਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਜ ਤੜਕਸਾਰ ਤਕਰੀਬਨ 2:45 ਵਜੇ ਉਤਰੀ ਵੈਨਕੂਵਰ ਦੀ ਲਾਸ ਡੀਲ ਇਲਾਕੇ ’ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰ ਮੂਹਰੇ ਇੱਕ ਜੋਰਦਾਰ ਧਮਾਕਾ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਦਫ਼ਤਰ ਦਾ ਇਕ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰੇਮ ਕਾਫ਼ੀ ਨੁਕਸਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਸਰਾ ਧਮਾਕਾ 4:15 ਵਜੇ ਹੋਇਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ’ਚ ਕਿਸੇ ਦਾ ਜਾਨੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜ਼ਖ਼ਮੀ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਮਾਕਿਆਂ ਕਾਰਨ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਦਫ਼ਤਰ ਅੱਜ ਬੰਦ ਰਖਿਆ ਗਿਆ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸਾਡੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਹਾਲੇ ਬਾਕੀ ਹੈ- ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ

ਇੰਜੀ. ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਚੁੰਬਰ

1935 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ 1937 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਅੱਧੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ 7 ਰਾਜਾਂ ਦੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਆਦਿ ਵੀ ਬਣਨ ਲੱਗੇ। ਹੁਣ ਸ਼ਾਸਨ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਭਾਰਤ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਫਿਰ ਵੀ ਇਹ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। 1947 ਵਿੱਚ ਸੱਤਾ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਲਗਭਗ ਉਹ ਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦਾ ਕੁੱਝ ਲਾਭ ਹੋਇਆ ਜਿਹੇ ਜਿਹਾ ਲਾਭ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸ਼ਾਸਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਚਤੁਰਵਰਨ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵੀ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਮੰਤਰੀ, ਵਿਧਾਇਕ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਵਰਗ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਹੱਕ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਕੁੱਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗਰੰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਓ

“ਇਸ ਹਫਤੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਟਾਊਨ ਹਾਲ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਡਾ. ਪੀ. ਜੀ. ਸੋਲੰਕੀ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਮੀਟਿੰਗ ਹੋਈ*। ਬੰਬਈ ਦੇ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇ ਗੁਜਰਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਮਰਾਠਿਆਂ ਨੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਇਹ ਮੀਟਿੰਗ ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਨਾਗਪੁਰ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ

ਮੁੱਦਿਆਂ ਅਤੇ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬੁਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਸਨ।

ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਗਰੰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਦੱਸਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਣਆਗਿਆਕਾਰੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਦੂਰ ਰਹਿਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ।

ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਅੰਦੋਲਨਸ਼ੀਲ ਬਣੋ

ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਸੰਗਠਨ, ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਸੰਘ ਦਾ 36ਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਸੰਮੇਲਨ ਵੀਰਵਾਰ, 27 ਸਤੰਬਰ, 1930 ਨੂੰ ਪੂਨਾ ਵਿਖੇ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰੁਝੇਵਿਆਂ ਕਾਰਨ, ਸ਼੍ਰੀ ਬੀ. ਜੀ. ਜਗਤਪ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸ਼ਿਵਾਜੀ ਮਰਾਠਾ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕੀਤੀ। ਮੀਟਿੰਗ।

ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਜੀ. ਪਟਾਡੇ, ਸਕੱਤਰ, ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੇਸ਼ਬੰਧਨ ਸਮਿਤੀ, ਪੁਣੇ ਨੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਘ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਕੰਮ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੰਘ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਸਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿੱਚ ਏਕਤਾ ਲਿਆਉਣਾ ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਸੰਘ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਨੈਤਿਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਅਤੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਘਾਟਗੇ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਘਾਟਗੇ ਨੂੰ ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਲਈ ਬੰਬਈ ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਵੀ ਪਹੁੰਚ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਸੀਟ ਲੈ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ, ਤਾਂ ਮਾਹੌਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਤਾੜੀਆਂ ਨਾਲ ਗੂੰਜ ਉੱਠਿਆ। ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਯਤਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਜੋ ਵੀ ਕਰ ਸਕੇ, ਉਹ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾਕਾਫ਼ੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ “ਵਧੇਰੇ ਸੰਗਠਿਤ ਅਤੇ ਵਧੇਰੇ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਬਣ ਕੇ ਅੱਗੇ ਵਧਣ” ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਗੇ। ਯੋਗਤਾ।’

ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉੱਨਤ ਹਿੰਦੂ ਜਾਤਾਂ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਉੱਤੇ ਰਾਜ ਕਰਨਗੀਆਂ

ਵੀਰਵਾਰ 2 ਅਕਤੂਬਰ, 1930 ਨੂੰ ਬੰਬਈ ਦੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਲਗਭਗ 10,000 ਮਰਦ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਡਾ. ਬੀ. ਆਰ. ਅੰਬੇਡਕਰ, ਜੋ ਕਿ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਰਹੇ ਸਨ, ਦੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਦੀ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਦਾਮੋਦਰ ਠਾਕਰਸੀ ਹਾਲ, ਪਰੇਲ, ਬੰਬਈ ਦੇ ਬਾਹਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ। ਮੀਟਿੰਗ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਡਾ. ਪੀ. ਜੀ. ਸੋਲੰਕੀ ਨੇ ਕੀਤੀ।

ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਨੇ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਦੁਆਰਾ ਦਲਿਤਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੇਵਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਲਈ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਯੋਗ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੀ ਜਨਤਾ ਵੱਲੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਲੰਬੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਯਾਤਰਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੂਰਗਾਮੀ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਸ਼ਿਵਤਾਰਕਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣ ਰਾਹੀਂ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਦੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਸਮਾਜਿਕ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ’ਤੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੀ ਲੋੜ ’ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦਲਿਤ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਸਾਲੇ ਨੂੰ “ਜਨਤਾ” ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਇੰਗਲੈਂਡ ਫੇਰੀ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਾਂਗਰਸੀ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਖੁਦ ਮੰਨਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਸ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਹੋਣਾ ਯਕੀਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਹੋਵੇਗਾ। ਮੈਂ ਬੰਬਈ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਕਾਰਨ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸਵਰਾਜ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਸੋਚ ਇਹ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦਾ ਉੱਨਤ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰਾ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ’ਤੇ ਦਬਦਬਾ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਗੇ। ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਇਸੇ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉੱਨਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਟੇਬਲ ਕਾਨਫਰੰਸ ਗੱਲਬਾਤ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਉੱਨਤ ਹਿੰਦੂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੋਲਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਗੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਸਫਲ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੁਝ ਹੋਰ ਦਿਨ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਦਲਿਤ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਡੀਆਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਭਰਤੀ ’ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਇਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਯੁੱਧ ਦਫ਼ਤਰ ਅਤੇ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਇਸ ਪਾਬੰਦੀ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਉਹ ਦਲਿਤਾਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੂਸ, ਜਰਮਨੀ, ਅਮਰੀਕਾ ਅਤੇ ਜਾਪਾਨ ਵੀ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਲਿਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਮਦਰਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਲੁਸਕਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਇਕ ਨੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਕੀਰ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਅਜੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦਲਿਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰਤੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਲੁਸਕਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਇਕ ਨੇ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ ਨੇ ਕਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ’ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੀਰ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

- ਸੰਪਾਦਕ:

(ਲੇਖ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ ਕਲ੍ਹ)

ਉੱਤਰਕਾਸ਼ੀ ’ਚ ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਕਾਰਨ 2 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ, 7 ਲੋਕ ਲਾਪਤਾ, 20 ਬਚਾਏ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ”
ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਲਗਾਤਾਰ ਬਾਰਸ਼ ਦੌਰਾਨ, ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਉੱਤਰਕਾਸ਼ੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਯਮੁਨੋਤਰੀ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਮਾਰਗ ’ਤੇ ਬਾਰਕੋਟ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪਾਲੀਗੜ੍ਹ ਅਤੇ ਓਜਰੀ ਡਾਬਰਕੋਟ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਲਾਈਬੰਦ ਨੇੜੇ ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਕਾਰਨ 2 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ 7 ਹੋਰ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਏ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮੀਂਹ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਚਾਰਧਾਮ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉੱਤਰਕਾਸ਼ੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇੱਥੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਐਤਵਾਰ ਸਵੇਰੇ 3 ਵਜੇ ਦੇ ਕਰੀਬ ਵਾਪਰੀ ਇਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਲਾਪਤਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮੌਕੇ ਤੋਂ 18 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਯਮੁਨਾ ਨਦੀ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤਿਲਾੜੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਮਾਰਕ ਦੇ ਨੇੜੇ ਮਿਲੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਸਟੇਟ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਰਿਸਪਾਂਸ ਫੋਰਸ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਡਿਜ਼ਾਸਟਰ ਰਿਸਪਾਂਸ ਫੋਰਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਏਜੰਸੀਆਂ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਜੋ ਸੱਤ ਹੋਰ ਲਾਪਤਾ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜੋ ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਮਲਬੇ ਵਿੱਚ ਵਹਿ ਗਏ ਸਨ।

ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ 29 ਮਜ਼ਦੂਰ ਉੱਥੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 20 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਉੱਤਰਕਾਸ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਪ੍ਰਸ਼ਾਂਤ ਆਰੀਆ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੋਟਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਵਾਲਾ ਖੇਤਰ ਵਿਕਸਤ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਬਾਰਕੋਟ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਦੀਪਕ ਕਥੇਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਲਾਪਤਾ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੇਪਾਲੀ ਮੂਲ ਦੇ ਹਨ।

ਸਿਲਾਈਬੈਂਡ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਯਮੁਨੋਤਰੀ ਹਾਈਵੇਅ ਦੇ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ’ਤੇ ਵੀ ਬੰਦ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਹਾਈਵੇਅ ਟੀਮ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਓਜਰੀ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸੜਕ ਸੰਪਰਕ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਆਫ਼ਤ ਕੰਟਰੋਲ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਲਗਾਤਾਰ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਯਮੁਨਾ ਨਦੀ ਦਾ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੀ ਵਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਯਾਨਾਚੱਟੀ ਵਿੱਚ ਕੁਪਦਾ ਕੁੰਸ਼ਾਲਾ ਤ੍ਰਿਖਿਲੀ ਮੋਟਰ ਪੁਲ ਵੀ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕੁਠਨੌਰ ਵਿੱਚ ਵੀ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਬੱਦਲ ਫਟਣ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਹੈ ਅਤੇ ਖੇਤ ਮਲਬੇ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕੁਠਨੌਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕਿਸੇ ਜਾਨੀ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਕੋਈ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਅਗਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਚੰਪਾਵਤ, ਦੇਹਰਾਦੂਨ, ਹਰਿਦੁਆਰ, ਨੈਨੀਤਾਲ, ਪੌੜੀ ਗੜ੍ਹਵਾਲ, ਰੁਦਰਪ੍ਰਯਾਗ, ਟਿਹਰੀ ਗੜ੍ਹਵਾਲ, ਉੱਤਰਕਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਨਗਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਥਾਨਾਂ ’ਤੇ ਭਾਰੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਬਾਰਿਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੁਸ਼ਕਰ ਸਿੰਘ ਧਾਮੀ ਖੁਦ ਰਾਜ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ ’ਤੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਰਾਜ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਲਗਾਤਾਰ ਬਾਰਿਸ਼ ਅਤੇ ਇਸ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਆਫ਼ਤਾਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਚਾਰਧਾਮ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦਿਨ ਲਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਗੜ੍ਹਵਾਲ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵਿਨੈ ਸ਼ੰਕਰ ਪਾਂਡੇ ਨੇ ਇੱਥੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਮੌਸਮੀ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਗਲੇਰੀ ਯਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਮੌਸਮ ਦੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਅਤੇ ਰੂਟਾਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਆਮ ਹੋਣ ਤੱਕ ਤੀਰਥ ਸਥਾਨਾਂ ਲਈ ਨਾ ਜਾਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਬਾਰਿਸ਼ ਕਾਰਨ ਜ਼ਮੀਨ ਖਿਸਕਣ ਕਾਰਨ ਕਈ ਰਸਤੇ ਬੰਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਗੰਗੋਤਰੀ, ਯਮੁਨੋਤਰੀ, ਕੇਦਾਰਨਾਥ ਅਤੇ ਬਦਰੀਨਾਥ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ ਆਏ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਮੌਸਮ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਯਾਤਰਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਰਾਜ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਸਕੱਤਰ ਵਿਨੋਦ ਕੁਮਾਰ ਸੁਮਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਬਾਰਿਸ਼ ਦੌਰਾਨ ਯਾਤਰਾ ਨਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਜਗ੍ਹਾ ’ਤੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਬਾਰਿਸ਼ ਦੇ ਰੁਕਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ।

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸਭਿਅਤਾ ਜਾਂ ਘੋਰ ਅਸਭਿਅਤਾ

ਲੜੀ ਵਾਰ ਭਾਗ ਦਸਵਾਂ

ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਡਾ. ਅੰਬੇਡਕਰ

(ਕਲ੍ਹ ਦੇ ਲੇਖ ਦਾ ਬਾਕੀ ਭਾਗ)

ਇਹਨਾਂ ਬਦਕਿਸਮਤ ਆਤਮਾਵਾਂ ਦਾ ਨਿਘਾਰ ਅਤੇ ਦੁੱਖ ਕੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਅਤਾ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਕੋੜ੍ਹੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਛੂਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਮੰਦਭਾਗਾ ਹੈ? ਪਰ ਇੱਕ ਅਛੂਤ ਤੋਂ ਇਹ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੀ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਢੋਲ ਵਜਾਏ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਅਛੂਤ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਹੈ, ਜੋ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਬੇਮਿਸਾਲ ਹੈ। ਇੱਕ ਅਛੂਤ ਇਸ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਅਤਾ ਬਾਰੇ ਕੀ ਕਹੇਗਾ। ਕੀ ਇਹ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕਹੇ ਕਿ ਇਹ ਸਭਿਅਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਨਿਰੋਲ ਬਰਬਰਤਾ ਹੈ?

ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਆਦਿਮ ਕਬੀਲਿਆਂ, ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਛੂਤ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਦਿਮ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਅੰਦੋਲਨ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ?

ਕੁਝ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੇਸ਼ੇ ਵਜੋਂ ਕਿਉਂ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ? ਅਛੂਤਾਂ ਵਰਗੇ ਕੁਝ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਸੰਪਰਕ ਲਈ ਅਯੋਗ ਕਿਉਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਰੇਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਅਤਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪਹਿਲੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਧਰਮ ਬਣਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਣ (ਜਾਤੀ) ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਮੂਲ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਚਤੁਰਵਰਣਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੌਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸਨਮਾਨਜਨਕ ਜੀਵਨ ਜੀਉਣ ਲਈ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਾਰਾ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਫੌਜੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਕਸ਼ੱਤਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਏਕਾਧਿਕਾਰਿਤ ਹਨ। ਸਿਰਫ਼ ਵੈਸ਼ ਹੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸ਼ੂਦਰ ਸਿਰਫ਼ ਗੁਲਾਮ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸਮਤ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਸ ਵਰਣ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰਹਿਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸਨਮਾਨਯੋਗ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੇਟ ਭਰਨ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਅਤੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਤਰੀਕੇ ਅਪਣਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚਤੁਰਵਰਣਿਆ ਦਾ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਅਤੇ ਚਤੁਰਵਰਣਿਆ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਸਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮ੍ਰਿਤੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਸਭਿਅਤਾ ਦੀ ਨੀਂਹ ਹਨ।

IV

ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਤੀਤ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ, ਭਾਰਤ ਦੇ 7 ਕਰੋੜ 95 ਲੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਲਈ ਪਤਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਿਸਮਤ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਦਿਮ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਤੀਆਂ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਨੂੰ ਅਪਵਿੱਤਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਦਰਅਸਲ, ਇਹ ਆਦਿਮ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਤੀਆਂ ਅਛੂਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿੰਨੀ ਹਾਸੋਹੀਣੀ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਆਦਿਮ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀ ਜਾਤੀਆਂ ਸੋਚਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਅਛੂਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਛੂਹ ਲਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਵਿੱਤਰ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਉਹ ਅਛੂਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਗਰੀਬ, ਗੰਦੇ, ਵਧੇਰੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਮਾਣ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨਪੜ੍ਹ ਅਛੂਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਤਮ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਉਸ ਛੂਤ ਵਾਲੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਤੋਂ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਰ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਛੂਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੇ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਛੂਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਇੱਕ ਫਾਇਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਫਾਇਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਲਈ ਇੱਕ ਭਰੋਸਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਆਦਿਮ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਤਰੱਕੀ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਲਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਕੱਲਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਜੇਕਰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਹ ਜੰਗਲਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀਆਂ ਗੁਫਾਵਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭਿਅਤਾ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਰੁਕਾਵਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਰੋਕ ਸਕਦੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਪਰਾਧੀ ਕਬੀਲੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਸਤੀਆਂ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਥੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਪਰਾਧੀ ਕਬੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਭਦਾਇਕ ਵਪਾਰਕ ਹੁਨਰ ਸਿਖਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਲਦੀ ਹੀ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗੰਦੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਦੇ ਦੁਸ਼ਟ ਚੱਕਰ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਥੋਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਕੱਲਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਥੋਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਆਦਿਮ ਕਬੀਲਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਛੂਤ-ਛਾਤ ਦੇ ਜ਼ਹਿਰ ਕਾਰਨ ਅਲੱਗ-ਥਲੱਗ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਬੁਰਾਈਆਂ ਦੁੱਗਣੀਆਂ ਅਤੇ ਚੌਗੁਣੀਆਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਦਿਮ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਭੂਗੋਲਿਕ ਇਕੱਲਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ, ਅਛੂਤਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੌਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਬਹੁਤੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਆਦਿਮ ਕਬੀਲਿਆਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਨਾਲੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੰਡਿਆਲੀ ਅਤੇ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ। ਗੁਲਾਮਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ। ਜੇਕਰ ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਰਵੱਈਏ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਛੂਤਾਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਵਹਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਹਿੰਦੂ ਆਪਣਾ ਰਵੱਈਆ ਬਦਲਣਗੇ। ਸਮੱਸਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣ ਦਾ ਕੀ ਤਰੀਕਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਈ ਛੋਟੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਕੌਮ ਆਪਣੀ ਸਥਿਰ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਆਦੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ। ਜੋ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਸੋਚਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਮਾਨ ਹੈ।

ਇਹ ਕਿਵੇਂ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਸਿਰਫ਼ ਉਦੋਂ ਹੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਛੂਤਾਂ ਦਾ ਦਹਿਸ਼ਤ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਅਛੂਤਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਰਵੱਈਏ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਲਈ ਕਿੰਨਾ ਸਮਾਂ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ? ਸਿਰਫ਼ ਉਹੀ ਲੋਕ ਇਸਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਭਵਿੱਖਬਾਣੀ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨੂੰ ਦਰਪੇਸ਼ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ।

--ਸਮਾਪਤ--

ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਹਾਲ ਹੋਈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਚ ਲੋਕਾਂ ਤੇ ਵਿੱਢੇ ਚੌਤਰਫ਼ੇ ਹੱਲੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮਿਲਕੇ ਜੂਝਣ ਦਾ ਪੈਗ਼ਾਮ

ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ ਦੀ ਕਤਲੋਗਾਰਦ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਮੰਗ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਜਲੰਧਰ :29 ਜੂਨ( ) ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਬੁਲਾਈ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਨੇ ਅੱਜ ਵੰਗਾਰਮਈ ਪੈਗ਼ਾਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਕਮਿਊਨਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀ (ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ) ਖਿਲਾਫ਼ ਭਾਜਪਾ ਹਕੂਮਤ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਬੇਹਯਾਈ ਨਾਲ ਵਿੱਢੀ ਫਾਸ਼ੀ ਮੁਹਿੰਮ ਦਾ ਫੌਰੀ ਮਕਸਦ ਦੇਸੀ-ਬਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦਾ ਢਿੱਡ ਜੰਗਲ, ਜਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਖਜ਼ਾਨਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਨਾ ਹੈ ਪਰ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਪੂਰੇ ਮੁਲਕ ਅੰਦਰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਕਸੰਗਤ, ਵਿਗਿਆਨਕ, ਲੋਕ-ਪੱਖੀ, ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਸੰਘੀ ਨੱਪਣਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਾਲ ਇੱਕਜੁੱਟ ਲੋਕ-ਲਹਿਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਅਵੱਸ਼ ਹੀ ਭਾਂਜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਏਗੀ ਇਹ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਸੱਚ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਭਗਤ ਯਾਦਗਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ, ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀਮੇਘਾ, ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ ਕੁਲਵੰਤ ਸੰਧੂ, ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਕੰਗਣੀਵਾਲ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸੰਘਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਨਾਲ ਇਸ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਬੁਲਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਡਾ.ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਖਟਕੜ ਅਤੇ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਵੀ ਮੰਚ 'ਤੇ ਸਸ਼ੋਭਤ ਸਨ। 'ਸਾਮਰਾਜੀ ਸੰਕਟ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਵਰਗੇ ਮੁਲਕਾਂ ਉਪਰ ਬੋਝ ਲੱਦਣ, ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਅਤੇ ਫ਼ਿਰਕੂ ਫਾਸ਼ੀ ਹੱਲੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਲੋਕ ਸੰਗਰਾਮ ਸਮੇਂ ਦੀ ਤਿੱਖੀ ਲੋੜ' ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਡਾ. ਪਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਦਰਸ਼ਨ ਖਟਕੜ ਅਤੇ ਮੰਗਤ ਰਾਮ ਪਾਸਲਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਦੇ ਕਲਾਵੇ ਵਿੱਚ ਲੈਂਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਫ਼ਲਸਤੀਨ, ਇਰਾਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਸਤਰ, ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰਾਂ, ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਹਿੱਸਿਆਂ ਸਮੇਤ ਪੰਜਾਬ

ਅੰਦਰ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਤਿੱਖੇ ਕੀਤੇ ਚੌਤਰਫ਼ੇ ਮਾਰੂ ਹੱਲੇ ਦੀ ਤੰਦ ਸਾਂਝੀ ਹੈ। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਥੇ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਮਰਾਜੀ ਧਾਵੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਨਿਤਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਓਥੇ ਗ਼ਦਰੀ ਬਾਬਿਆਂ, ਭਗਤ-ਸਰਾਭੇ ਅਤੇ ਗ਼ਦਰੀ ਗੁਲਾਬ ਬੀਬੀ ਗੁਲਾਬ ਕੌਰ ਦੇ ਗੌਰਵਮਈ ਵਿਰਸੇ ਉਪਰ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸਾਨੂੰ ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜਮਹੂਰੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਆਧਾਰਸ਼ਿਲਾ ਅਤੇ ਦਾਇਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਮੁਖ਼ਾਤਿਬ ਹੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਤਿੰਨੇ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਦਿਵਾਸੀ ਖੇਤਰ ਅੰਦਰ ਜ਼ੁਲਮ ਦੀ ਇੰਤਹਾ, 31 ਮਾਰਚ 2026 ਤੱਕ ਕਮਿਊਲਿਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਭਾਰਤ, ਸ਼ਹੀਦੀ ਸਮਾਰਕਾਂ ਮਿੱਟੀ 'ਚ ਮਿਲਾ ਕੇ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਦੇ ਚਿੰਨਾਂ ਦਾ ਨਾਮੋ ਨਿਸ਼ਾਨ ਮਿਟਾ ਦੇਣ ਦੇ ਫੜੇ ਰਾਹ ਦੀ ਘੁਮੇਰ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਭਾਜਪਾ ਹਕੂਮਤ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਮੁਲਕ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਹਰਫ਼ ਜ਼ਰੂਰ ਪੜ੍ਹ ਲੈਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਨੇ ਜਿਹੜੇ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਨੇ ਕਿ,'ਤੁਸੀਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਕਤਲ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ।' ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਲਵਾ ਜੁਡਮ ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਥਾਪੜਾ ਦੇ ਕੇ ਬਣਾਏ ਕਾਤਲੀ ਗਰੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹਕੂਮਤੀ ਛਤਰੀ ਸਹਾਰੇ ਮਾਓਵਾਦੀਆਂ, ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਘਰਾਂ 'ਚੋਂ ਚੁੱਕਕੇ, ਫ਼ਲਸਤੀਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੇਰਾਬੰਦੀ ਕਰਕੇ ਮੌਤ ਦੇ ਘਾਟ ਉਤਾਰਨਾ, ਪੁਲਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਘੜਨਾ ਕਿੰਨੀ ਕੁ ਦੇਰ ਚੱਲਦਾ ਰਹੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਧਰਤੀ ਦੀ ਅੱਖ ਸਭ ਕੁੱਝ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ। ਧਰਤੀ ਕਰਵਟ ਲਏਗੀ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਤਾੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੁਕਤੀ ਲਈ ਜੂਝਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਾਫ਼ਲੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਗੇ, ਕਿਉਂਕਿ 'ਹਰ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਆਪਣੀ ਖਸਲਤ, ਹਰ ਮਿੱਟੀ ਕੁੱਟਿਆਂ ਨਹੀਂ ਭੁਰਦੀ'। ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਦਾ ਹਰ ਵੰਨਗੀ ਦੀ ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ, ਕਾਲ਼ੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼, ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਬਦੇਸੀ ਦਾਬੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਜੂਝਣ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ ਹੁਣ ਜਿਵੇਂ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰਕੇ ਨਵੀਆਂ ਲੋਕ ਮਾਰੂ ਨੀਤੀਆਂ ਮੜ੍ਹਨ ਲਈ ਰਾਹ ਮੋਕਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਰਮ ਪਾਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਰਮ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਗੌਰਵਸ਼ਾਲੀ ਧਰਤੀ ਭਵਿੱਖ਼ ਵਿੱਚ ਚਕਨਾਚੂਰ ਕਰ ਦੇਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਲਮ, ਕਲਾ, ਗਿਆਨ-ਵਿਗਿਆਨ, ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹਿੱਸਿਆਂ ਦੀ ਗਲਵੱਕੜੀ ਸੱਚ ਦੇ ਫੁੱਲ ਖਿੜਨ ਲਾਏਗੀ। ਮੂੰਹ ਜ਼ੋਰ ਝੱਖੜ ਜਿਹੜੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜ, ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ, ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਲੋਕਾਂ, ਕਿਸਾਨਾਂ, ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ, ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਦੇ ਹੋਰ ਵਰਗਾਂ ਨੂੰ ਝੁਕਾਉਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ਫਹਿਮੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹਨ, ਗ਼ਦਰੀ ਸੂਰਬੀਰਾਂ ਦੀ ਧਰਤੀ ਇਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਨਾਬਰੀ ਅਤੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬਣਕੇ ਠੁਕ ਨਾਲ ਖੜ੍ਹੀ ਹੋਏਗੀ। ਇਸ ਇਕੱਤਰਤਾ 'ਚ ਪੇਸ਼ ਮਤੇ, ਖਚਾਖਚ ਭਰੇ ਪੰਡਾਲ ਨੇ ਹੱਥ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਕੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ। ਮਤਿਆਂ 'ਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ 1. 'ਵਿਕਾਸ' ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਆਦਿਵਾਸੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 2. ਕਮਿਊਨਸਟ ਇਨਕਲਾਬੀ (ਮਾਓਵਾਦੀ) ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ 'ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ' 'ਚ ਮਾਰਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 3. ਬਸਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਆਦਿਵਾਸੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਕਗਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਾਂਵਾਂ ਹੇਠ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ, ਤਬਾਹੀ ਅਤੇ ਉਜਾੜਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 4. ਜੰਗਲ, ਜਲ, ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਅਨਮੋਲ ਖਜ਼ਾਨੇ, ਦੇਸੀ ਅਤੇ ਬਦੇਸ਼ੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਲਈ ਬੋਲੇ ਧਾਵੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, 5. ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਦੋਵੱਲੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਅਮਲ ਰਾਹੀਂ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 6. ਦੇਸ-ਵਿਰੋਧੀ, ਲੋਕ-ਵਿਰੋਧੀ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤ-ਵਿਰੋਧੀ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮਾਡਲ ਮੜ੍ਹਨਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 7. ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੇ ਜਮਹੂਰੀ ਹੱਕ ਬਹਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, 8. ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਡੱਕੇ ਆਦਿਵਾਸੀਆਂ, ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 9. ਬਿਨਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਏ ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੋਂ ਜੇਲੀਂ ਡੱਕੇ ਉਮਰ ਖ਼ਾਲਿਦ ਸਮੇਤ ਸਭਨਾਂ ਸਮਾਜਕ ਜਮਹੂਰੀ ਕਾਰਕੁੰਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਰਿਹਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, 10. ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੀ ਆੜ ਵਿੱਚ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਜਮਹੂਰੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸੰਘੀ ਨੱਪਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਮੂਲੋਂ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, 11. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਬੇਜ਼ਮੀਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਬੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਖੋਹਣ ਲਈ ਹਕੂਮਤੀ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, 12. ਲੋਕ ਸੰਘਰਸ਼ਾਂ ਉੱਪਰ ਪੁਲਿਸ ਜਬਰ ਢਾਹੁਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੁਲਸ ਰਾਜ ਬਣਾ ਧਰਨ ਦੇ ਕਦਮ ਰੋਕੇ ਜਾਣ, 13. ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਦਲਿਤਾਂ ਉੱਪਰ ਜਬਰ ਢਾਹੁਣ ਵਾਲਾ ਪੁਲਿਸ-ਗੁੰਡਾ-ਸਿਆਸੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦੇ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, 14. ਫ਼ਲਸਤੀਨੀ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਨਸਲਕੁਸ਼ੀ, ਉਜਾੜਾ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਅਮਰੀਕੀ ਦਾਬਾ, ਦਖ਼ਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਅਤੇ ਇਰਾਨ ਉਪਰ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲੇ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। 9 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਹੋ ਰਹੀ ਮੁਲਕ ਪੱਧਰੀ ਹੜਤਾਲ ਦੀ ਹਮਾਇਤ ਦਾ ਵੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਮਤਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅੱਜ ਦੀ ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਜਸਬੀਰ ਜੱਸੀ, ਜਗਸੀਰ ਜੀਦਾ, ਸੁਨੀਲ ਕਾਨਪੁਰ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਨੰਗਲ ਖਿਲਾੜੀਆਂ ਅਤੇ ਨਰਗਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਗੀਤਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਿਥੀਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾੜੀਮੇਘਾ ਨੇ ਜੂਨ ਮਹੀਨੇ ਦੀਆਂ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੰਗਰਾਮ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦਿਆਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ 'ਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਤ, ਕਲਾ, ਤਰਕਸ਼ੀਲ, ਜਮਹੂਰੀ ਅਤੇ ਮਿਹਨਤਕਸ਼ ਤਬਕਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋਕ-ਪੱਖੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ, ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਣੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਆਮਦ 'ਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ। ਸਮਾਗਮ ਦੇ ਅਖੀਰ 'ਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੰਡਲ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ 'ਧਰਨਾ ਮੁਕਤ ਸੂਬਾ' ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਸਮਾਂ ਮੂਧੇ ਮੂੰਹ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦੇਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਲਈ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣਾ ਹੀ ਆਉਣਾ ਹੈ। ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਮੰਚ ਸੰਚਾਲਨ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਵਿੰਗ ਦੇ ਕਨਵੀਨਰ ਅਮੋਲਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੀਤਾ।

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਵਰਗ ਦੀਆਂ ਬਰਾਤਾਂ ਤੇ ਹਮਲੇ, ਉਸ ਸਮਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਬਾਈਕਾਟ, ਅਤਿਆਚਾਰ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਬੇਸ਼ੱਕ ਅੰਗਰੇਜਾਂ ਤੋਂ ਅਜ਼ਾਦੀ ਮਿਲ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਉੱਚ ਵਰਗ ਤੋਂ ਅਜਾਦ ਨਹੀਂ ਹੋਏ, ਉਹਨਾ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਢੰਗ ਉੱਚ ਵਰਗ ਦੀ ਮਰਜੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਜੀਣਾ ਪਵੇਗਾ?

ਦਲਿਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਛਾਂ ਰਖਣ ਤੇ, ਉਹਨਾ ਦੇ ਚੰਗੇ ਰਹਿਣ ਸਹਿਣ ਤੇ, ਉਹਨਾ ਦੀਆਂ ਬਰਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬੈਂਡ ਵਾਜੇ, ਘੋੜੀ ਦੀ ਰਸ਼ਮ, ਉਹਨਾ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨਾ ਤੇ ਕਬਜ਼ੇ, ਉਹਨੇ ਦੇ ਪੰਚਾਂ ਸਰਪੰਚਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਨਾ ਦੇਣਾ, ਮਾਮੂਲੀ ਗੱਲਾਂ ਤੇ ਸਮੂਹਿਕ ਬਾਈਕਾਟ ਕਰ ਦੇਣਾ, ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਜਾਰਾਂ ਢੰਗਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅਪਮਾਨ ਕਰਨਾ ਕੀ ਇਹ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਉਣਾ ਹੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਗੁਲਾਮ ਹੀ ਹਨ, ਉਹਨਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੇ ਬੇਸ਼ੱਕ ਬਰਾਬਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਪਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਚੌਧਰ ਸੰਵਿਧਨ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੌਧਰ ਰਖਣ ਵਾਲੇ ਆਪੂ ਬਣੇ ਚੌਧਰੀਆਂ ਦੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਜੋ ਮਰਜੀ ਕਹੇ, ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ,ਰੋਜ ਕਮਾਉਣ ਖਾਣ ਵਾਲਾ ਰੋਟੀ ਤੋਂ ਮੁਥਾਹਜ ਇਨਸ਼ਾਫ ਲੈਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਕਿਥੋਂ ਕਢ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕੀ ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਜਾਣ ਬੁੱਝਕੇ ਹੀ ਬਣਾਏ ਹੋਏ ਹਨ ਕਿ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਵਰਗ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਣ ਦੀ ਹਿਮਤ ਵੀ ਨਾਂ ਕਰ ਸਕੇ? 100 ਲਾਸਾਂ ਤੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਅਮੀਰ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਤਾ ਦਾ ਪਾੜੇ ਨੂੰ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਤ ਸੱਤਾ ਵਿੱਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਫੇਰ ਤੋਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਬਦਲਕੇ ਸੱਤਾ ਵਿਚ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ ਕਰ ਰਹੇ ਦਲਾਂ ਦਾ ਮਾਨਸ਼ਿਕਤਾ ਸਾਫ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਸ ਤਰਾਂ ਰਾਜ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ ਕਿ ਅਸਮਾਨਤਾ ਹੋਰ ਵਧਦੀ ਰਹੇ, ਲੋਕ ਸਰਕਾਰੀ ਰਾਹਤਾਂ ਦੀ ਚਾਟ ਉੱਤੇ ਲਗੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜਾਰ ਬਣੇ ਸੱਤਾ ਦੇ ਮਾਲਕ ਬਣਾਉਂਦੇ ਰਹਿਣ।

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਉਣ ਜਾ ਐਸਸੀ ਵਰਗ ਉੱਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਹਮਲੇ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਆਮ ਜਿਹੀ ਕਹਾਣੀ ਲਗ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਬਾਰਤ ਦੇ ਹਰ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰੀਆਂ ਹੀ ਰਹਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਹਨਾ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਦੇ ਪੱਕੇ ਉਪਾਓ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਿਆਂ ਤੋਂ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਬਾਰਾਤਾਂ ਕੱਢਣ ‘ਤੇ ਹਿੰਸਾ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਾਰਾਤ, ਆਪਣੀ ਦੁਲਹਨ ਕੋਲ ਜਾਣ ਲਈ ਘੋੜੇ ‘ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ, ਜਾਂ ਡੀਜੇ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਸੰਗੀਤ ‘ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸਮ੍ਰਿਧੀ ਤਿਵਾੜੀ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਦਲਿਤ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਰਦ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਚਾਰਪੋ ‘ਤੇ ਆਰਾਮ ਨਾਲ ਸਜਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਮੁਨੀਸ਼ ਦੇਵੀ, 50, ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਮਥੁਰਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਭੂਰੇਕਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਤਿੰਨ ਕਮਰਿਆਂ ਵਾਲੇ ਘਰ ਦੇ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਫਰਸ਼ ‘ਤੇ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਪਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਦੇਵੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਪਤੀ ਦਾ ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਧੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾ, 20, ਹੈ, ਜਿਸਨੇ ਇਸ ਸਾਲ ਮਈ ਵਿੱਚ 21 ਸਾਲ ਦੇ ਆਕਾਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੋਲ ਸਿਰਫ਼ ਖੂਨ ਨਾਲ ਲੱਥਪੱਥ ਚਿੱਟੇ ਪਜਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਜੋੜੀ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਉਸਨੇ ਸਟੇਨਲੈਸ ਸਟੀਲ ਦੇ ਟਰੰਕ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਸ ਦਿਨ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜਸ਼ਨ ਹਿੰਸਕ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਆਕਾਸ਼ ਨੂੰ ਉਸ ਰੱਥ ਤੋਂ ਘਸੀਟ ਕੇ ਆਪਣੀ ਦੁਲਹਨ ਦੇ ਘਰ ਲੈ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਾਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਦੁਆਰਾ ਵਿਆਹ ਦੇ ਕਈ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ‘ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਦਲਿਤ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦਾ ਜਲੂਸ ਕੱਢਿਆ ਸੀ।

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਛੋਟੇ ਕਸਬਿਆਂ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਸਮਾਰੋਹਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦਲਿਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਉੱਚ ਜਾਤੀ ਭਾਈਚਾਰਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਿੰਸਾ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਨੈਸ਼ਨਲ ਕ੍ਰਾਈਮ ਰਿਕਾਰਡ ਬਿਊਰੋ ਦੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ, 2022 ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੇ 15,368 ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜ ਮਾਮਲੇ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਦਲਿਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਡੇਟਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਰ ਮਹੀਨੇ, ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਦਲਿਤ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਲੂਸਾਂ ‘ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। 21 ਜੂਨ ਨੂੰ, 19 ਸਾਲਾ ਆਰਤੀ ਕੁਮਾਰੀ ਅਤੇ 21 ਸਾਲਾ ਵਿਕਾਸ ਸਿੰਘ, ਏਟਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਢੱਕਪੁਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਰਹੇ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਰਾਤ ਇੱਕ ਰਾਜਪੂਤ-ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਬਸਤੀ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਅਤੇ ਪੱਥਰ ਸੁੱਟੇ ਗਏ। ਵਿਆਹ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਹੋਇਆ।

ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਇੱਕ ‘ਬਿਦਾਈ’

ਭੂਰੇਕਾ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹਰੇ ਖੇਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਘਰ ਹਨ, ਲੋਕ ਮੁੱਖ ਤੌਰ ‘ਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਯਮੁਨਾ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸਵੇਅ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ - 165 ਕਿਲੋਮੀਟਰ, ਹਾਈ-ਸਪੀਡ ਸੜਕ ਜੋ ਨੋਇਡਾ ਨੂੰ ਆਗਰਾ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀ ਹੈ - ਪਿੰਡ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਹੌਲੀ ਹੈ।

ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰਾਮਪਾਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਧੀਆਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਪੁਲਿਸ ਸੁਰੱਖਿਆ ਹੇਠ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਮਰੋਹਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰੇਹਦਰਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਹੋਏ ਸਨ।

ਦੇਵੀ ਦੇ ਕੱਚੇ ਬਣੇ ਘਰ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਸਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਖੁੱਲ੍ਹਾ, ਆਦਮੀ ਗਰਮੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ, 25 ਸਾਲਾ ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੇ ਵੀਡੀਓ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਵੇਂ, 22 ਮਈ ਨੂੰ, ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਜਾਟ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮੂਹ ਨੇ ਵਿਆਹ ਦੇ ਜਲੂਸ ਵਿੱਚ ਵਿਘਨ ਪਾਇਆ। ਉਹ ਡੀਜੇ ਦੁਆਰਾ ਸੰਗੀਤ ਵਜਾਉਣ ਅਤੇ ਆਕਾਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਰੱਥ ‘ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋਣ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਸਨ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। “ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਬਰਾਤੀਆਂ (ਲਾੜੇ ਦੇ ਜਲੂਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰ) ‘ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਵਿਆਹ ਲਈ ਬਹੁਤ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਸੀ। ਆਕਾਸ਼ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਲੀਗੜ੍ਹ ਤੋਂ ਆਇਆ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਬਰਾਤੀਆਂ ਨੂੰ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਫ਼ੋਨ ਕੀਤਾ। ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਕੁਝ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਵਿਆਹ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚੀ, ਤਾਂ ਜੋੜੇ ਨੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਫੇਰੇ (ਅੱਗ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਸੱਤ ਚੱਕਰ) ਪੂਰੇ ਕੀਤੇ।

ਅਨਿਲ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ, ਉਹੀ ਸਮੂਹ ਅਤੇ 20-25 ਹੋਰ, ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਘਰ ਵਾਪਸ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਰਾਤੀਆਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਾੜ ਦਿੱਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ, ਅਤੇ ਤੰਬੂ ਅਤੇ ਆਸ ਪਾਸ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤੀਵਾਦੀ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ।

“ਅਸੀਂ ਉੱਥੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਪਣੇ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਬਦਲਾ ਲਿਆ, ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ, ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਸਮੇਤ, ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ। “ਸਾਡੇ ਰੰਗੇ ਹੋਏ ਪਜਾਮੇ ਦੇਖੋ,” ਉਹ ਘਟਨਾ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। “ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਨਵੇਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਹੁਣ, ਇਹ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਯਾਦ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਹੈ।” ਅਨਿਲ ਦੂਰ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਦਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਨੌਝੀਲ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ 20-25 ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1989 ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਦੰਗਾ ਕਰਨ, ਘਰ ਵਿੱਚ ਘੁਸਪੈਠ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਧਮਕੀ ਦੇਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਸਰਕਲ ਅਫਸਰ (ਮੰਤ) ਗੁੰਜਨ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡ ਦੇ ਛੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। “ਬਰਾਤ ਰੋਕਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਝੂਠਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਬਹਿਸ ਸਿਰਫ ਇਸ ਲਈ ਹੋਈ ਕਿਉਂਕਿ ਡੀਜੇ ਰਾਤ ਨੂੰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਗੀਤ ਵਜਾਉਂਦਾ ਸੀ,” ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਵਾਜ਼ ਬੰਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ।

‘ਬਿਦਾਈ (ਦੁਲਹਨ ਨੂੰ ਦੇਣਾ)’ ਦੌਰਾਨ, ਕਲਪਨਾ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। “ਆਖਰੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਧੀ ਨੂੰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਸ਼ਾਂਤੀਪੂਰਨ ਅਲਵਿਦਾ; “ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਸੀ,” ਦੇਵੀ ਅੱਗੇ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਕਲਪਨਾ ਨੇ 8ਵੀਂ ਜਮਾਤ ਤੱਕ ਪੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ; ਆਕਾਸ਼ ਤਰਖਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਧੀ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬਿਹਤਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਵੇਗੀ। ਪਿੰਡ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਨੌਜਵਾਨ ਔਰਤਾਂ ਇਸ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਹ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਬਹੁਤਿਆਂ ਕੋਲ ਉੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇੱਕ ਵਿਆਹ ਜੋ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਕਹਾਣੀ ਐਥੇ ਹੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਇਹ ਉਹ ਕਹਾਣੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਹਜਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੇ ਚਲਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਅੰਤ ਹੋਣ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਅੰਦਾਜਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਲੋਕ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਾਰਨ ਉਹਨਾ ਨੂੰ ਅਛੂਤਤਾ ਤੋਂ ਛੁੱਟਕਾਰਾ ਮਿਲਿਆ, ਵਿਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲਿਆ ਅਤੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀਰਾਮ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਸੰਗਠਿਤ ਹੋ ਕੇ ਸੱਤਾ ਸ਼ਕਤੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਨਾਲ ਕੁਝ ਰਾਹਤ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਜਾਗੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਸ ਦੌਰ ਦਾ ਵੀ ਅੰਤ ਜਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ ਭਾਰਤ ਸਮਾਨਤਾ ਦੇ ਆਦਆਰ ਨੂੰ ਮਜਬੂਤ ਕਰਦਾ ਹੋਇਆ ਵਿਕਾਸ਼ ਦੇ ਰਾਹ ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ।

ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਅਗਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ “ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ” ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ

“ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ” ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616 hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ) ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸੰਭਾਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸ਼ਿਸ਼ਟਾਚਾਰ ਨਾਲ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ, 15 ਸਾਲਾ ਅਗਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਜੋ ਕਿ ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਹੈ, ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਕਿਤਾਬ ‘ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ’ ਅੱਜ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਣ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਅਗਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ ‘ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੇ ਸਾਂਪਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਖਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਕਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇੰਨੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੋਚ-ਸਮਝ ਕੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸਗੋਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁਖੀ ਕਲਵਿੰਦਰ ਜੰਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਆਪਣੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਡਾ. ਅਜੇ ਬੱਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਆਧੁਨਿਕ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ‘ਤੇ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲੇਖਿਕਾ ਅਗਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣ ਕੇ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਡਾ. ਧਰਮਪਾਲ ਸਾਹਿਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਲੇਖਕਾ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਨੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ ‘ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਸੰਜੀਵ ਤਲਵਾੜ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇੰਦਰਜੀਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਵੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਅਣਖ ਦੇ ਰਾਖੇ ਪੈਦਾ ਕਰੋ --ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ

ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਸੁਲਹਾਣੀ
9872155120

ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਮਾਜਕ ਪਰਿਵਰਤਨ ਤੇ ਆਰਥਿਕ ਮੁਕਤੀ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ ਬਦੌਲਤ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜਾਤੀ ਟੁਕੜਿਆਂ 'ਚ ਵੰਡਿਆ ਤੇ ਤੋੜਿਆ ਗਿਆ ਸਮਾਜ ਜੁੜਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੱਛੜੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਾਗਰੂਕ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਧਾਰਮਿਕ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਦੰਗਿਆਂ ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਠੱਲ੍ਹ ਪੈਣ ਲੱਗ ਗਈ ਸਗੋਂ ਉਹ ਹਿੰਦੁਤਵੀ ਧੌਂਸ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਲਈ ਅੰਗੜਾਈਆਂ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਈਆਂ ਸਨ। ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੀ ਲਹਿਰ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਲਈ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਖ਼ਤਰਾ ਬਣਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਖ਼ਤਰੇ ਵਿਚ ਭਾਂਪ ਕੇ ਆਰ ਐੱਸ ਐਸ ਵਲੋਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਪੱਤਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਗਾਹ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਅਰੰਭ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਲਈ ਖ਼ਤਰੇ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੇ ਕੇਡਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਖਾਤਰ ਆਖ਼ਰੀ ਲੜਾਈ ਲੜਨ ਲਈ ਸਭ ਕੁੱਝ ਦਾਅ ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵੰਗਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤੇ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹਰ ਕੁਰਬਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂ ਕਿ ਬਸਪਾ ਸੁਪ੍ਰੀਮੋ ਐਲਾਨੀਆਂ ਕਿਹਾ ਕਰਦੇ ਸਨ "ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਇਕੋ-ਇਕ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣਵਾਦ ਨੂੰ ਕਿਨਾਰੇ ਲਗਾ ਕੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ।" ਜਿਸ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਮੁਹਾਵਰੇ ਮੁਤਾਬਕ ਖਾਲਸੇ ਦੇ ਬੋਲਬਾਲੇ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਿੰਦੁਤਵੀ ਤਾਕਤਾਂ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੇ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਅੰਦੋਲਨ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਭੈਅ ਭੀਤ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ, ਝੁਕਾਉਣ ਜਾਂ ਖਰੀਦਣ ਦੇ ਸੱਭ ਮਨਸੂਬੇ ਨਾਕਾਮ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਰਾਜਸੀ ਸਮੀਕਰਨ ਵਿਗੜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਅੰਦਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਧਰੁਵੀਕਰਨ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦੀ ਦੂਰ ਦਰਸ਼ੀ ਰਾਜਸੀ ਸੂਝ-ਬੂਝ ਸਦਕਾ ਸਿਆਸੀ ਪੰਡਤਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਣਤੀਆਂ ਮਿਣਤੀਆਂ ਵਿਗੜ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇਕੋ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਰਕਾਰ ਬਣਨ ਦੇ ਦਿਨ ਲੱਦ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਵਣ ਵਣ ਦੀ ਲੱਕੜੀ ਜੋੜ ਕੇ ਬਣੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦਾ ਦੌਰ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦੇ ਐਸੇ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ ਕੇਂਦਰ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਹਿਤਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੇਕਰ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੂਰ-ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਸੋਚ ਅਪਨਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਤੇ ਸਿੱਖ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਮਜ਼ਬੂਤ ਇਰਾਦੇ ਵਾਲੇ ਬਸਪਾ ਮੁਖੀ ਨਾਲ ਡਟ ਕੇ ਖੜ੍ਹੀ ਰਹਿੰਦੀ ਤਾਂ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਬਿਲਕੁੱਲ ਹੋਰ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਐਸੇ ਮਹੌਲ ਵਿਚ ਜਿਥੇ ਸਿੱਖ, ਸਿੱਖੀ ਅਤੇ ਪੰਥਕ ਸੋਚ ਦੇ ਉਭਾਰ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਬਲ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਿਆਸੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ ਉਥੇ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਤੇ ਹਿੰਦੁਤਵੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੇ ਬੇਖੌਫ਼ ਆਪਣਾ ਫੰਨ ਚੁੱਕਣ ਤੇ ਆਪਣਾ ਲੁਕਵਾਂ ਏਜੰਡਾ ਐਲਾਨੀਆਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਹੌਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲਟਕਦੇ ਆ ਰਹੇ ਮਸਲਿਆਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਭੁਲਾ ਕੇ, ਪੰਥਕ ਹਿਤਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਕਰਕੇ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੌੜੇ ਵਕਤੀ ਹਿਤਾਂ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲਾਭਾਂ ਲਈ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਗੋਡੇ ਟੇਕ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਹਲਕੇ ਭੌਂਚੱਕੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਮੁਹਰੈਲ, ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵੱਧ ਅਧਿਕਾਰਾ ਲਈ ਲੜਨ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਫੈਡਰਲ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਮੁਦੱਈ ਬਾਦਲ ਆਰ ਐਸ ਐੱਸ ਦਾ ਹੱਥ ਠੋਕਾ ਬਣ ਗਿਆ।

ਬਸਪਾ ਮੁਖੀ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਨੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚੋਂ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਰੱਖੀ। ਸੰਤ ਸਮਾਜ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਸਰਬਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਛੋੜਾ ਵਾਲੇ, ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਥਕ ਕਹਾਉਂਦੇ ਖਿੰਡੇ ਪੁੰਡੇ ਗੁੱਟਾਂ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਕੇ ਪੰਥਕ ਮੋਰਚਾ ਉਸਾਰਨ ਲਈ ਯਤਨ ਆਰੰਭਿਆ ਗਿਆ। ਇਕ ਸਾਂਝਾ ਮੁਹਾਜ਼ ਬਣਾ ਕੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲੜਨ ਲਈ ਰੱਸੇ ਪੈੜੇ ਵਟਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵੀ ਇਸ ਮੋਰਚੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੋਣ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਹੋ ਗਿਆ। ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਭਿਆਲੀ ਤੋਂ ਔਖੇ ਪੰਥਕ ਹਿਤੈਸ਼ੀਆਂ ਵਲੋਂ ਨਵੇਂ ਉਸਰ ਰਹੇ ਗਠਜੋੜ ਨੂੰ ਭਰਵਾਂ ਹੁੰਗਾਰਾ ਮਿਲਣ ਲੱਗਾ। ਸਾਂਝੇ ਮੁਹਾਜ਼ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਹਲਕਿਆਂ ਅਤੇ ਸੀਟਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਵੰਡਾਈ ਦਾ ਕੰਮ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚਾੜ੍ਹ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਐਨ ਮੌਕੇ ਤੇ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵਲੋਂ ਬਸਪਾ ਤੇ ਪੰਥਕ ਮੋਰਚੇ ਦੀਆਂ ਦੂਜੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈਆਂ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਵੀ ਮਾਨ ਦਲ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਭਾਈ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਰੋਡੇ ਸਾਬਕਾ ਜਥੇਦਾਰ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਅਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪੰਥਕ ਮੋਰਚਾ ਤੇ ਮੈਂ ਕਈ ਦਿਨ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਪੰਥਕ ਮੁਹਾਜ਼ ਨੂੰ ਤਾਰਪੀਡੋ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਹਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਪਰ ਉਹ ਟੱਸ ਤੋਂ ਮੱਸ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਮਾਨ ਦੀ ਇਸ ਸਿਆਸੀ ਬੇਈਮਾਨੀ ਕਾਰਨ ਪੰਥਕ ਮੋਰਚਾ ਮਿੱਥੇ ਗਏ ਸਾਰਥਕ ਨਤੀਜੇ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਖੁੰਝ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਲਾਭ ਸੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਪੱਖੀ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਹੋਇਆ। ਯਾਨੀ ਮਾਨ ਅਸਿੱਧੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਦਾ ਰਾਹ ਮੋਕਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣ ਗਿਆ।

ਆਪਣੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਨੂਦੀ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ 1996 ਵਿਚ ਮੋਗਾ ਵਿਖੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰੈਲੀ 'ਚ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਪੰਥਕ ਸਰੂਪ ਬਦਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਰਟੀ ਹੋਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੰਥਕ ਰੂਹ ਖੁਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ।

ਫਰਵਰੀ 1992 ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਮੇਂ ਬਸਪਾ ਦੇ ਵੀ ਨੌਂ ਵਿਧਾਇਕ ਤੇ ਇਕ ਸਾਂਸਦ ਜਿੱਤ ਗਏ ਸਨ। ਜਿਹੜੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣ ਗਏ ਸਨ। ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਕੇ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਗੁਲਾਮੀ ਦੀ ਚੱਕੀ 'ਚ ਪਿਸ ਰਿਹਾ ਦਲਿਤ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤ ਸਮਾਜ ਸਵੈਮਾਣ ਤੇ ਅਣਖ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਜਿਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੋ ਸਕੇ। ਪਰ ਭੁੱਖੇ ਜੱਟ ਕਟੋਰਾ ਲੱਭਾ ਪਾਣੀ ਪੀ ਪੀ ਆਫਰਿਆ ਦੀ ਕਹਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਬਸਪਾ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਈ ਕੁਰਸੀ ਗਰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਸ਼ੋ ਇਸ਼ਰਤ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸਤ ਹੋ ਗਏ। ਜੋ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਰੰਗੀਨ ਮਿਜ਼ਾਜ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਊਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਬਸਪਾ ਸੁਪ੍ਰੀਮੋ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਢਿੱਲੀ ਮੱਠੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਬੇਹੱਦ ਨਿਰਾਸ਼ ਸਨ। ਉਹ ਉਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਸ਼ਟੰਡੇ ਵਰਗੇ ਲਕਬ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ਦੇ ਰਹੇ।

19 ਫਰਵਰੀ 1997 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਸਿਰ ਤੇ ਸਨ ਪਰ ਬਸਪਾ ਦੂਜੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਪਛੜ ਗਈ ਜਾਪਦੀ ਸੀ। ਸ਼ਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਗਾਹੇ -ਬ- ਗਾਹੇ ਪੰਜਾਬ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਵਕਤ ਚੋਂ ਵਕਤ ਕੱਢ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਮਾਂਡ ਖੁਦ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਅਤੇ 21 ਨਵੰਬਰ ਤੋਂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ 117 ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਟੀਚਾ ਮਿੱਥ ਕੇ 13 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਉਲੀਕ ਲਿਆ। ਉਹ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨੌਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਦਲਿਤ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤ ਸਮਾਜ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਟੁੰਬਦੇ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੈਮਾਣ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਵਾਸਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦਿੰਦੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮਰਾਨ ਬਨਣ ਲਈ ਰਜ਼ਾਮੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ। ਫਰੀਦਕੋਟ ਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਕੁਝ ਅਸੈਂਬਲੀ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਇਕ ਮਿਸ਼ਨਰੀ ਮਿੱਤਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਘਾਲੀ ਰਾਹੀਂ ਵਧੀਆ ਗੱਡੀ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਦਾ ਭਾਸ਼ਨ ਖ਼ਤਮ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਰੈਲੀ ਵਾਲੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਲਈ ਹੈਲੀਪੈਡ ਜਿਥੋਂ ਤੀਕ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਪੰਡਾਲ ਦੇ ਨੇੜੇ ਤੋਂ ਨੇੜੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਬਚਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਉਥੇ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦਬਾਏ ਗਏ ਸਮਾਜ ਦੇ ਥੁੜ੍ਹਾਂ ਮਾਰੇ ਲੋਕ ਉਡਣ ਖਟੋਲੇ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਮਸੀਹਾ ਨੂੰ ਅਕਾਸ਼ੋਂ ਉਤਰਦਾ ਦੇਖ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ 'ਚ ਖੀਵੇ ਹੋ ਉਠਦੇ। ਉਸ ਮੌਕੇ ਦਲਿਤਾਂ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦਾ ਜਲੌਅ ਵੇਖਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਜੋਸ਼ ਵਿਚ ਆਕੇ ਉਹ ਨਾਅਰਿਆਂ ਨਾਲ ਆਕਾਸ਼ ਗੂੰਜਣ ਲਾ ਦਿੰਦੇ।

ਲੜੀਵਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਨੌਂਵੇਂ ਦਿਨ 29 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਧਰਮਕੋਟ ਹਲਕੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰੈਲੀ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਬੜੀ ਸੋਜ਼ ਭਰੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿਚ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਖਿਆ ਸਾਥੀਓ! 19 ਫਰਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਨਵੀਂ ਸਰਕਾਰ ਚੁਣਨ ਵਾਸਤੇ ਚੋਣ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਚੋਣ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਕੇ ਦਬੇ ਕੁਚਲੇ ਲੋਕਾਂ ਵਾਸਤੇ ਸੋਚਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ ਇਸ ਨਤੀਜੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਮੈਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹਾਂ ਉਹ ਬੈਗੈਰਤ ਲੋਕ ਹਨ ਅੱਜ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਗ਼ੈਰਤ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਨਿਮਾਣੇ ਲੋਕ ਆਪਣੇ ਵਿਚ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਲਈ ਮਹੌਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕੇ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮਾਜ ਵਿਵਸਥਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਨਾ ਜਿਉਣ ਦਾ ਬੰਦੋਬਸਤ ਕਰ ਚੁਕੀ ਹੈ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਕੇ ਉਹ ਮਾਨ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰ ਸਕਣ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਅਜ ਤਕ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਇਹ ਕੰਮ ਓਹੀ ਲੋਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਣਖ ਹੋਵੇ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਣਖ ਨੂੰ ਲਲਕਾਰਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਉਠ ਕੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ ਤੇ ਦੂਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਕੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਜ ਅਣਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਂ ਸਕੇ। ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। 15 ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਮੈਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕੁਝ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕਰਕੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬਿਠਾਇਆ। ਪੰਜ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਚੋਣ ਚ ਸਾਡਾ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੈਂਬਰ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਬਣਿਆਂ ਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਐਮ ਐਲ ਏ ਬਣਿਆਂ। ਤੁਹਾਡੇ ਹਲਕੇ ਧਰਮਕੋਟ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਵੀ ਐਮ ਐਲ ਏ ਬਣੇ। ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਈ ਕਿ ਜਿਹੜਾ ਕੰਮ ਪਹਿਲਾਂ ਦਸ ਸਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਉਹ ਇਹ ਸਾਰੇ ਰਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕਰ ਲੈਣਗੇ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਡੱਕਾ ਭੰਨ ਕੇ ਦੂਹਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸਗੋਂ ਰੰਗ ਰਲੀਆਂ ਮਨਾਉਣ 'ਚ ਮਸਤ ਰਹੇ। ਪੰਜਾਬ ਛੋਟਾ ਜਿਹਾ ਸੂਬਾ ਹੈ ਤੇ ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ 117 ਹਲਕੇ ਹਨ। ਜੇ ਨੌਂ ਐਮ ਐਲ ਏ 13-13 ਹਲਕੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈ ਲੈਂਦੇ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹਲਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ੀ ਖੁਸ਼ੀ ਚੋਣਾਂ ਵਿਚ ਕੁੱਦ ਸਕਦੇ ਸੀ ਪਰ ਮੈਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਐਮ ਪੀ ਸਮੇਤ ਡਰੇ ਡਰੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿੰਨੇ ਝੜ ਜਾਣਗੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਐਸੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਅਣਖ ਨਾਲ ਜਿਉਣ ਲਈ ਅਣਖ ਵਾਲੇ ਕੁੱਝ ਲੋਕ ਛਾਂਟ ਕੇ,ਅਣਖ ਦੇ ਰਾਖੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦਿਆਂ ਉਹਨਾ ਨੇ ਫਤਹਿ ਬੁਲਾਈ।

ਰੈਲੀ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਨਵੀਆਂ ਉਮੀਦਾਂ ਸੰਜੋਈ ਬੈਠੇ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਮਹਿਬੂਬ ਆਗੂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਸੂਰਜ ਡੁੱਬਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਅਗਲੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਭਾਂਪ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਹੈਲੀਕਾਪਟਰ ਦੇਕੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਆਪ ਦੇਰ ਰਾਤ ਸੜਕੀ ਰਸਤੇ ਕਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸਿੱਧੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਲੋਕ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਆਰਾਮ ਘਰ 'ਚ ਪੁੱਜੇ ਜਿੱਥੇ ਸੈਂਕੜੇ ਕਾਰਜ ਕਰਤਾ ਅੱਖਾਂ ਵਿਛਾਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸੁਆਗਤ ਲਈ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਲੜੀਵਾਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ 30 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਦਸਵੇਂ ਦਿਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਛਾਉਣੀ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਸਵੇਰੇ ਦਸ ਵਜੇ ਕੀਤੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਬੱਸ ਅੱਡੇ ਵਾਲੇ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਭਰੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿਚ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਅਗਲੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਲਈ ਉਡਾਣ ਭਰ ਗਏ।

ਪੰਜਾਬ ਭਰ 'ਚ ਲਗਾਤਾਰ 117 ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਹਿਬ ਕਾਂਸ਼ੀ ਰਾਮ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰੈਲੀਆਂ ਨੇ ਸਿਆਸੀ ਮਾਹੌਲ ਗਰਮਾ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਸਤਾਧਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਕੰਬਣੀ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਿਆਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਫ਼ਿਜ਼ਾ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਹਲਚਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਵਿਚ ਨਵਾਂ ਉਭਾਰ ਅਤੇ ਬਸਪਾ ਕਾਰਜਕਰਤਾਵਾਂ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਜੋਸ਼ ਉਮੜ ਪਿਆ। 29 ਦਸੰਬਰ 1996 ਨੂੰ ਬਸਪਾ ਵਲੋਂ ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਵਰਧਮਾਨ ਮਿੱਲ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਵਿਸ਼ਾਲ ਮੈਦਾਨ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਰਾਟ ਰਾਜਨੀਤਕ ਰੈਲੀ ਨੇ ਰਾਜਸੀ ਪੰਡਤਾਂ ਵਿਚ ਨਵੀਂ ਚਰਚਾ ਛੇੜ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਰੈਲੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਅਤੇ ਸਤਾਧਾਰੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਲੋਂ ਚੁਣਾਵੀ ਗਠਜੋੜ ਲਈ ਬਸਪਾ ਮੁਖੀ ਨੂੰ ਤਜ਼ਵੀਜਾਂ ਭੇਜੀਆਂ ਜਾਣ ਲੱਗੀਆਂ। ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਗੱਲ ਕਿਸੇ ਤਣ ਪੱਤਣ ਨਾ ਲੱਗ ਸਕੀ। ਅੰਤ ਪੰਜਾਬ ਬਸਪਾ ਦੇ ਕੁਝ ਆਗੂਆਂ ਵਲੋਂ ਬਸਪਾ ਦਾ ਚੁਣਾਵੀ ਤਾਲਮੇਲ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵਾਲੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨਾਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1989 ਦੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 'ਚ ਭਾਰੀ ਬਹੁਮਤ ਲੈਕੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਠੋਸ ਸੇਧ ਤੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਕੋਈ ਦੂਰ ਅੰਦੇਸ਼ੀ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਾ ਦੇ ਸਕਣ ਕਰਕੇ ਮਾਨ ਪੰਥਕ ਹਲਕਿਆਂ ਵਲੋਂ ਰਾਜਸੀ ਸਫ਼ਾਂ 'ਚੋਂ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵੇਲੇ ਤੱਕ ਉਹਦੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸ਼ਾਖ਼ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖੋਰਾ ਲੱਗ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ। ਦਲਿਤਾਂ ਸ਼ੋਸ਼ਿਤਾਂ ਵਲੋਂ ਵੀ ਉਹਦੀ ਰਜਵਾੜਾਸ਼ਾਹੀ, ਜਗੀਰੂ ਸੋਚ ਅਤੇ ਉਹਦੀਆਂ ਅਲਹਿਦਗੀ ਪਸੰਦ ਨੀਤੀਆਂ ਕਰਕੇ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਾ ਭਰਿਆ ਗਿਆ। ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ 'ਢਾਕ ਕੇ ਤੀਨ ਪਾਤ' ਨਿਕਲਿਆ। ਮਾਨ ਦਲ ਨਾਲ ਗਠਜੋੜ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਚੋਣ 'ਚ ਬਸਪਾ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਵਿਧਾਇਕ ਸ਼ਿੰਗਾਰਾ ਰਾਮ ਸਹੁੰਗੜਾ ਹੀ ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ ਪੌੜੀਆਂ ਮੁੜ ਚੜ੍ਹਨ 'ਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਸਕਿਆ ਤੇ ਅਜੀਤ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਮੋਫ਼ਰ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਮਾਨ ਦਲ ਦੇ ਵਿਧਾਇਕ ਵਜੋਂ ਜਿੱਤ ਹਾਸਲ ਕਰ ਸਕਿਆ ਸੀ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਬਾਦਲ 75 ਸੀਟਾਂ ਜਿੱਤ ਗਿਆ, ਉਧਰ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਇੱਕਾ ਦੁੱਕਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਜਨਤਾ ਪਾਰਟੀ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਦਲਕਿਆਂ ਨੂੰ ਪਢੂੱਲ ਬਣਾ ਕੇ ਅਠਾਰਾਂ ਵਿਧਾਇਕ ਜਿਤਾਉਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਠੋਸ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋ ਗਈ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਰ ਐੱਸ ਐੱਸ ਦਾ ਹਿੰਦੂਤਵੀ ਏਜੰਡਾ ਪੰਜਾਬ ਅੰਦਰ ਵੀ ਬੇਰੋਕ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਹ ਮੋਕਲਾ ਹੋ ਗਿਆ।

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ"
ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 9463601616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ

ਮਲਕੀਤ ਮੰਢਾਲੀ 7589458980
ਪੱਤਰਕਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ

ਅੱਜ ਦੁੱਖਾਂ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੁਣਦਾ ਦਿਲ ਦੀ ਨਹੀਂ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ ਪਰ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ ਮਿਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ..........
ਪੜ੍ਹ -ਲਿਖ ਕੋਰਸ ਕਰਕੇ ਲੋਕੀਂ ਵੇਹਲੇ ਘੁੰਮਦੇ ਨੇ
ਹਰ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਪੈਰ ਕਈਆਂ ਦੇ ਚੁੰਮਦੇ ਨੇ
ਮੁੜਦੇ ਵਾਪਿਸ ਜਦੋਂ ਆਸ ਦੀ ਕਲੀ ਕੋਈ ਖਿਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ.........
ਹੱਕ ਮੰਗਿਆ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਜਾ ਕੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਨੇ
ਹੱਕਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਡੰਡੇ ਮਾਰੇ ਸਭ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ
ਆਜ਼ਾਦ ਭਾਰਤ ਦੀ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਕਿਉਂ ਠਿੱਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ..........
ਉੱਠ ਆਓ ਨੌਜਵਾਨੋ ਬਦਲੋ ਤਾਣੇ - ਬਾਣੇ ਨੂੰ
ਸਬਕ ਸਿਖਾ ਦਿਓ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਟੂ ਲਾਣੇ ਨੂੰ
ਮਿਲਣੀ ਨਹੀਂ ਸਫਲਤਾ ਜਦ ਤੱਕ ਕੁਰਸੀ ਹਿਲਦੀ ਨਹੀਂ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ..........
ਜੇ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਨਾ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਵੱਲ ਝਾਕੋ ਨਾ
ਭ੍ਰਿਸ਼ਟਾਚਾਰੀ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਚੰਗਾ ਆਖੋ ਨਾ
ਫਿਰ ਮਲਕੀਤ ਮੰਢਾਲੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੀ ਨਹੀਂ
ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਵੱਧ ਗਈ.........

"Equality and justice"
Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਬਨਾਮ ਐਡਵਾਂਸਡ ਅਪਡੇਟਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਧੁਨਿਕ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲੇ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ

ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸਾਈਬਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਉੱਨਤ ਅਤੇ ਅੱਪਡੇਟ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ-ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ,ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਘੱਟ ਗਏ ਹਨ,ਪਰ ਰਕਮ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅਪਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਲੋੜ ਵਧ ਗਈ ਹੈ - ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸਨਮੁਖਦਾਸ ਭਵਾਨੀ ਗੋਂਡੀਆ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ

ਗੋਂਡੀਆ - ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ, ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਵਧ ਰਹੀ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵਟਸਐਪ, ਮੇਲ, ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਗਏ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇੱਥੇ ਕਿਸੇ ਲਿੰਕ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ, ਹੁਣ ਇਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਵੀ ਸੁਚੇਤ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਵੀ ਸ਼ੱਕ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਤੁਰੰਤ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵੇਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਟਸਐਪ, ਫੇਸਬੁੱਕ, ਇੰਸਟਾਗ੍ਰਾਮ ਅਕਾਊਂਟ ਲਾਕ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੁਨੇਹੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਮੈਂ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸੰਮੁਖਦਾਸ ਭਵਾਨੀ, ਗੋਂਡੀਆ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ, ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ, ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮਾਂ ਦੇ ਉਪਭੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਸਾਡਾ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਡਾ ਕੀਮਤੀ ਡੇਟਾ ਜਾਂ ਸਮੂਹ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਨੰਬਰ ਲੈ ਕੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦਾ ਸਾਰਾ ਡੇਟਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਵਧਾਨੀ ਨਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵਾਧਾ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਇੱਕ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅਪਡੇਟਸ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅੱਜ, ਮੀਡੀਆ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਲੇਖ ਰਾਹੀਂ, ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ਟੈਕਨਾਲੋਜੀ ਬਨਾਮ ਐਡਵਾਂਸਡ ਅਪਡੇਟਸ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੂਝਵਾਨ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰਾਂਗੇ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਕਲੀ ਪੁਲਿਸ, ਸੀਬੀਆਈ ਅਫਸਰ ਬਣ ਕੇ ਡਿਜੀਟਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਠੱਗੇ ਗਏ ਸਨ। ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਸਟੋਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਸਾਡੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਕਿਵੇਂ ਹੈ? ਅੱਜ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਾਈਬਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਈਮੇਲ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਔਨਲਾਈਨ ਸੇਵਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਪਾਸਵਰਡ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਾਮ, ਮੋਬਾਈਲ ਨੰਬਰ ਜਾਂ ਜਨਮ ਮਿਤੀ ਪਾਸਵਰਡ ਵਜੋਂ ਨਾ ਰੱਖੋ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੋ-ਕਾਰਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਸਾਨੂੰ ਕੋਈ ਅਣਜਾਣ ਮੇਲ ਜਾਂ ਸੁਨੇਹਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਲਿੰਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਵੀ ਇਸਨੂੰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੇ ਫ਼ੋਨ ਨੂੰ ਅੱਪਡੇਟ ਰੱਖੋ। ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅੱਪਡੇਟ ਆਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜ਼ਰੂਰ ਕਰੋ। ਇਹ ਸਾਡੇ ਫ਼ੋਨ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਧੋਖੇਬਾਜ਼ ਸਾਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਦਰਅਸਲ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਸਾਡਾ ਡੇਟਾ ਦੂਜੀਆਂ ਥਾਵਾਂ ਤੋਂ ਚੁੱਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਸਾਈਟਾਂ, ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਦੁਕਾਨਾਂ ਜਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਆਦਿ ਤੋਂ ਡੇਟਾ ਲੀਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਹ ਇਸ ਡੇਟਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਧੋਖਾ ਦੇਣ ਲਈ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਡੇਟਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਦੇ ਫੋਨ ਤੋਂ ਵੀ ਕੱਢਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ 2024-25 ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਪਰ RBI ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਧਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। RBI ਦੀ 2024-25 ਦੀ ਸਾਲਾਨਾ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਕੁੱਲ 23,953 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ, ਜੋ ਕਿ 2023-24 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 34 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਘੱਟ ਸਨ। ਪਰ 2024-25 ਵਿੱਚ, 36,014 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਨਾਲੋਂ ਲਗਭਗ 3 ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਸੀ। ਇਸਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਨ। ਪਹਿਲਾ, ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ, 18,674 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ 122 ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚੋਂ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਬਾਰਾ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦੂਜਾ, 27 ਮਾਰਚ, 2023 ਦੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ 1 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਾਮਲੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਈ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਸਾਲ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕੇਂਦਰੀ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਤੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ 14,233 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ, ਜੋ ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ 59.4 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਸਿਰਫ਼ 6,935 ਮਾਮਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ, ਜੋ ਕਿ ਕੁੱਲ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਸਿਰਫ਼ 29 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀ। ਪਰ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ 25,667 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਈ, ਜੋ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੁੱਲ ਰਕਮ ਦਾ 71.3 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 10,088 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, 'ਬੈਂਕ ਸਮੂਹ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਿਛਲੇ 3 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧੋਖਾਧੜੀ ਹੋਈ, ਪਰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਦੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਜਨਤਕ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖੀ ਗਈ। ਰਿਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧੋਖਾਧੜੀ ਡਿਜੀਟਲ ਭੁਗਤਾਨਾਂ (ਕਾਰਡ/ਇੰਟਰਨੈੱਟ) ਵਿੱਚ ਹੋਈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਰਕਮ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕਰਜ਼ਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਕਾਰਡ/ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਨਿੱਜੀ ਖੇਤਰ ਦੇ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਕਰਜ਼ਾ ਲੈਣ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧੋਖਾਧੜੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸੀਬੀਆਈ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚੱਕਰ-5 ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੇ ਯਤਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ, ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਸਾਈਬਰ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਖੱਚਰ ਬੈਂਕ ਖਾਤਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ 42 ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਵਿਆਪੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖੱਚਰ ਖਾਤਾ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚਾਰੂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਮੁਹਿੰਮ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਚੱਕਰ-5 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜ ਰਾਜਾਂ - ਰਾਜਸਥਾਨ, ਦਿੱਲੀ, ਹਰਿਆਣਾ, ਉੱਤਰਾਖੰਡ ਅਤੇ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚਲਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਾਂਚ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੈਂਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੱਤ ਸੌ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਨੇ ਲਗਭਗ ਸਾਢੇ ਅੱਠ ਲੱਖ ਖੱਚਰ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹੇ ਹਨ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਖਾਤੇ ਸਹੀ ਕੇਵਾਈਸੀ ਨਿਯਮਾਂ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਜੋਖਮ ਮੁਲਾਂਕਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਖੋਲ੍ਹੇ ਗਏ ਸਨ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਦੌਰਾਨ, ਕਈ ਅਪਰਾਧਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਤੇ ਡਿਜੀਟਲ ਸਬੂਤ, ਮੋਬਾਈਲ ਫੋਨ, ਬੈਂਕ ਖਾਤਾ ਖੋਲ੍ਹਣ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਲੈਣ-ਦੇਣ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ, ਕੇਵਾਈਸੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਸੀਬੀਆਈ ਨੇ ਖੱਚਰ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਖੋਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਨੌਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪੂਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਵਿਚੋਲੇ, ਏਜੰਟ, ਖਾਤਾ ਧਾਰਕ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਕਰਮਚਾਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਦੋਸਤੋ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ, ਤਾਂ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਇੱਕ ਆਮ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਕੰਪਿਊਟਰਾਂ, ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਡਿਜੀਟਲ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਅਣਗਿਣਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈਕਿੰਗ, ਫਿਸ਼ਿੰਗ, ਪਛਾਣ ਚੋਰੀ, ਰੈਨਸਮਵੇਅਰ ਅਤੇ ਮਾਲਵੇਅਰ ਹਮਲੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਕਈ ਹੋਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਕੋਈ ਭੌਤਿਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੀ। ਅਪਰਾਧੀ, ਪੀੜਤ ਅਤੇ ਤਕਨੀਕੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚਾ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿੱਚ ਫੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਅਤੇ ਉੱਦਮ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਮਜ਼ੋਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਲਈ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ, ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਕਈ ਰੂਪ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਕਸਤ ਹੁੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕਰਨ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਕਈ ਗਤੀਸ਼ੀਲ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਚੱਲ ਰਹੀ ਲੜਾਈ ਹੈ। ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਵਿਅਕਤੀਆਂ, ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿੱਤੀ ਨੁਕਸਾਨ, ਸਾਖ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅੱਗੇ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਮਿਆਰੀ ਕਾਰਜਾਂ ਲਈ ਡਿਜੀਟਲ ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਅਤੇ ਨੈੱਟਵਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਵਧਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕਣਾ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਾਇਰਸਾਂ ਦੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਲਿਸਾ, ਆਈਲਵਯੂ, ਅਤੇ ਨਿਮਡਾ ਵਾਇਰਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ - ਇਹ ਸਾਰੇ ਫਾਈਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਕਰਮਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਲਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਫੈਲਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਡੀਡੀਓਐਸ ਹਮਲੇ ਸਾਫਟਵੇਅਰ ਚੋਰੀ ਫਿਸ਼ਿੰਗ ਘੁਟਾਲੇ ਪਛਾਣ ਚੋਰੀ ਔਨਲਾਈਨ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਸਾਈਬਰ ਅੱਤਵਾਦ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੱਤਵਾਦੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਲਈ ਇੰਟਰਨੈਟ ਜਾਂ ਕੰਪਿਊਟਰ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਔਨਲਾਈਨ ਤਬਾਹੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਕੰਮ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣਾ ਅਤੇ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਖਰਾਬੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ, ਗੁਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਚੋਰੀ ਕਰਨਾ, ਜਾਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਜਾਂ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨਾ। ਸਾਈਬਰ ਅੱਤਵਾਦ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸੂਝਵਾਨ ਹੁੰਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਾਈਬਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ 'ਤੇ ਵਧੇਰੇ ਮੰਗਾਂ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਪਾਵਾਂਗੇ ਕਿ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਅਤੇ ਮਸ਼ੀਨ ਲਰਨਿੰਗ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਉੱਨਤ ਅਪਡੇਟਸ ਬਨਾਮ ਵਧਦੇ ਸੂਝਵਾਨ ਸਾਈਬਰ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉੱਨਤ ਅਤੇ ਅੱਪਡੇਟ ਕੀਤੇ ਸਾਈਬਰ ਧੋਖਾਧੜੀ - ਆਰਬੀਆਈ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬੈਂਕਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਘਟੇ ਹਨ, ਪਰ ਮਾਤਰਾ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਵਧ ਗਈ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਲਈ ਸਾਈਬਰ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਕੁੱਲ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਜੋਖਮ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਦੀਆਂ ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਤੁਰੰਤ ਅੱਪਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਵਧ ਗਈ ਹੈ।

-ਕੰਪਾਈਲਰ ਲੇਖਕ - ਸਵਾਲ-ਜਵਾਬ ਮਾਹਰ ਕਾਲਮਨਵੀਸ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਲੇਖਕ ਚਿੰਤਕ ਕਵੀ ਸੰਗੀਤ ਮਾਧਿਅਮ ਸੀਏ (ਏਟੀਸੀ) ਐਡਵੋਕੇਟ ਕਿਸ਼ਨ ਸੰਮੁਖਦਾਸ ਭਵਨਾਈ ਗੋਂਡੀਆ ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ 9359653465

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਸੰਭਾਵੀ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਵਸੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਦੌਰਾ

"Equality and justice"
Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ (ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਸਹੂੰਗੜਾ)

ਮਾਨਸੂਨ ਸੀਜ਼ਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੰਭਾਵੀ ਹੜ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖ਼ਤਰੇ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਆਸ਼ਿਕਾ ਜੈਨ ਨੇ ਅੱਜ ਐਸ.ਡੀ.ਐਮ ਮੁਕੇਰੀਆਂ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਡਰੇਨੇਜ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐਸ.ਡੀ.ਓ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢੇ ਸਥਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਨੌਸ਼ਹਿਰਾ ਪੱਤਣ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਕਲੋਤਾ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬਪੁਰ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਹੜ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਚੇਤ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਹੈ।

ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 1.20 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚੋਂ ਬਿਆਸ ਦਰਿਆ ਦੇ ਕੰਢਿਆਂ 'ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਲਈ ਸਟੱਡ (ਰੱਖਿਅਕ ਬੰਨ੍ਹ) ਬਣਾਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਕੰਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਮੰਗ 'ਤੇ, ਲੱਗਭਗ 1.5 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਾਧੂ ਰਾਸ਼ੀ ਵੀ ਜਲਦੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਕੀ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿਚ ਵੀ ਸਟੱਡ ਨਿਰਮਾਣ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ ਅਤੇ ਪਿੰਡਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਹੜ੍ਹ ਦੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਖੇਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਵਿਘਨ ਬਿਜਲੀ ਸਪਲਾਈ ਅਤੇ ਨਹਿਰੀ ਪਾਣੀ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਣ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਪੰਚ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ, ਨੰਬਰਦਾਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਮੀ, ਕੁਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਤਰਸੇਮ ਸਿੰਘ, ਕਿਸਾਨ ਆਗੂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਤੀ ਕਰਤਾਰ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ 6 ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਬਹਿਰਾਮ ਵਿੱਚ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਟਿਫਿਨ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰੇਗੀ

"Equality and justice" Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੰਗਾ। ਬਹਿਰਾਮ (ਚਰਨਜੀਤ ਸੱਲ੍ਹਾਂ) ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਬਣੀ ਸਤੀ ਕਰਤਾਰ ਸੇਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਮੁਫ਼ਤ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਟਿਫਿਨ ਸੇਵਾ ਗੁਰੂ ਕੀ ਰਸੋਈ ਬਹਿਰਾਮ ਦੀ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਲੋੜਵੰਦ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਬਹਿਰਾਮ ਕਸਬੇ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਮੁਫ਼ਤ ਟਿਫਿਨ ਸੇਵਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਸੇਵਾ 6 ਜੁਲਾਈ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 8 ਵਜੇ ਬਹਿਰਾਮ ਕਸਬੇ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕ ਦਰਬਾਰ (ਨੇੜੇ ਥਾਣਾ ਬਹਿਰਾਮ) ਵਿਖੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਹਿਰਾਮ ਕਸਬੇ ਦੇ ਪੰਚਾਇਤ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਲਾਕੇ ਦੇ ਪਤਵੰਤੇ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਭਲਾਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਲੰਗਰ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਹੋ ਕੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਸੁਸਾਇਟੀ ਬਣਾ ਕੇ ਇਹ ਸੇਵਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁਫ਼ਤ ਟਿਫਿਨ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਲੋੜਵੰਦ ਅਤੇ ਬੇਸਹਾਰਾ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦਾ ਖਾਣਾ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਸਤਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੁਸਾਇਟੀ ਪੌਦੇ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾ ਕੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸਵੱਛਤਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਏਗੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਲਾਕੇ ਦੀਆਂ ਲੜਕੀਆਂ ਅਤੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਆਤਮ ਨਿਰਭਰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿਲਾਈ-ਕਢਾਈ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਉਪ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਕੌਰ, ਕੈਸ਼ੀਅਰ ਬਲਵੀਰ ਰਾਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਨਵੀਨ ਚੱਡਾ, ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੰਗਲ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਗਰਮੀ ਦੀ ਛੁੱਟੀਆਂ ਖ਼ਤਮ ਹੋਣ ਤੇ ਮੁੜ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਿਉਹਾਰ ਵਰਗਾ ਮਨਾਉਣ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪ੍ਰਬੰਧ-ਡੀਈਓ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ

"Equality and justice" Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮੁਹਾਲੀ () ਸਕੂਲ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਿਤੀ ਪਹਿਲੀ ਜੁਲਾਈ ਦਿਨ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲ ਮੁੜ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਡੀਈਓ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਦਰਸ਼ਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗਰਮੀ ਦੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ 30 ਜੂਨ ਸਮਾਪਤ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਚੱਲਦਿਆਂ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੇ ਇੱਕ ਤਿਉਹਾਰ ਵਰਗਾ ਦਿਨ ਮਨਾਉਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਸਕੂਲਾਂ ਲਈ ਸੱਦਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਡੀਈਓ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਪਰਮਿੰਦਰ ਕੌਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲਾਂ ਦੀ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਬਿਲਡਿੰਗ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਅਤੇ ਬਾਹਰੀ ਹਾਈਜੈਨਿਕ ਸਾਫ਼-ਸਫ਼ਾਈ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਕਮਰੇ, ਬੈਂਚ,ਫਰਸ਼, ਦੀਵਾਰਾਂ, ਦਰਵਾਜ਼ੇ, ਤਾਕੀਆਂ, ਪਰਦੇ, ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਿਸਟਮ ਸਮੇਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿੱਦਿਅਕ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਸਵੱਛਤਾ ਨਾਲ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਫ਼ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੀਣ ਯੋਗ ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਥਾਵਾਂ, ਪਾਣੀ ਦੀਆਂ ਟੈਂਕੀਆਂ, ਪਖਾਨਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਈਜੈਨਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁੜ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸੁਖਾਵਾਂ ਮਾਹੌਲ ਸਿਰਜਣ ਲਈ ਸਕੂਲ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰੀਆਂ

ਬਸਪਾ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਲਿਆ

"Equality and justice" Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਰੁੜਕੀ। ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬਹੁਜਨ ਸਮਾਜ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪੱਧਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਜਨਤਾ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਖੇਤਰ ਪਹੁੰਚੇ ਬਸਪਾ ਦੇ ਸੂਬਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪ੍ਰਦੀਪ ਸੈਣੀ, ਸੂਬਾ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਜੇ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਵਿੰਦਰ ਗੌਤਮ ਦਾ ਬਸਪਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਨਿਲ ਚੌਧਰੀ, ਰੁੜਕੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੋਨੀ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਇੰਚਾਰਜ ਤੁਲਸੀ ਰਾਮ ਨੇ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰੁੜਕੀ, ਮੰਗਲੌਰ ਅਤੇ ਖਾਨਪੁਰ ਆਦਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੀਖਿਆ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਬੁਲਾਰਿਆਂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਰਣਨੀਤੀ 'ਤੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ।

ਨੌਜਵਾਨ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ : ਡਾ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਜ਼ੀਰਾ 29 ਜੂਨ (ਅੰਗਰੇਜ਼ ਬਰਾੜ) - ਬਾਰਵੀਂ ਪਾਸ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਭਵਿੱਖ ਸੁਨਹਿਰੀ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਗਰੁੱਪ ਆਫ ਕਾਲਜ ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਡਾ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਕੋਲ ਕੀਤਾ! ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਾਲਜ ਵਿੱਚੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨੌਜਵਾਨ ਤਕਨੀਕੀ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਚੰਗੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੰਗੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨਾਂ ਆਪਣੀ ਗੱਲ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਹੁੰਦਨਮੰਦ ਕਾਮੇ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਨਾਮਵਰ ਮਲਟੀ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕੰਪਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਇਕ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਕਮਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਥੋੜੇ ਰੁਪਏ ਲਗਾ ਕੇ ਆਪਣਾ ਚੰਗਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਰੁਪਏ ਕਮਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਹੋਰਨਾ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ ਵੱਲੋਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਨਰਮੰਦ ਕਾਮੇ ਬਣਨ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾਕਟਰ ਹੀਰਾ ਲਾਲ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਨਾਲ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਗਰੁੱਪ ਆਫ ਕਾਲਜ ਫਿਰੋਜ਼ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸੈਕਟਰੀ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਿਵਮ ਸ਼ਰਮਾ, ਟੀ ਬੀ ਐਸ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਮੈਡਮ ਦੀਪਾਲੀ ਸ਼ਰਮਾ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਰੇਖਾ ਪਾਸੀ ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਸ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਡਾ.ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਨਰੇਰੀ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ

"Equality and justice" Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਪ ਟਿ ਆ ਲਾ - ਪੰਜਾਬੀ ਸ਼ਾਇਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੂੰ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਵਿਸ਼ਵ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤੀ ਅਤੇ ਵਾਤਾਵਰਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਆਯੋਗ,ਦਿੱਲੀ ਵੱਲੋਂ ਆਨਰੇਰੀ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਬਣੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਨੇ ਇਹ ਖੁਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਵਾਤਾਵਰਨ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਉਪਰਾਲਿਆਂ ਲਈ ਤਤਪਰ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਡੇਢ ਲੱਖ ਤੋਂ ਵਧ ਬੂਟੇ ਲਗਾਏ ਹਨ ,ਜੀਵਨ ਦਾਨ ਖੂਨ ਦਾਨ ਤਹਿਤ ਜ਼ਰੂਰਤਮੰਦਾਂ ਨੂੰ 60 ਵਾਰ ਆਪਣਾ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, 300 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾ ਕੇ 55000 ਯੂਨਿਟ ਖੂਨ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਬਲੱਡ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਇਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਕਰੋਨਾ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਆਪਣੀ ਸੰਸਥਾ ਹਿਊਮਨ ਰਾਈਟਸ ਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਗਰੀਬਾਂ ਅਤੇ ਲੋੜਵੰਦਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਨ ਵੰਡਿਆ ਅਤੇ ਸੜਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਵੀ ਤਿਆਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ।ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਪਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਇਹਨਾਂ ਵਡਮੁੱਲੇ ਯੋਗਦਾਨ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਨਰੇਰੀ ਡਾਕਟਰੇਟ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਸ਼ਾਹ ਆਡੀਟੋਰੀਅਮ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ । ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਿਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਅਤੇ ਮਿਊਜ਼ਿਕ ਐਵਾਰਡੀ ਸਤਨਾਮ ਸਿੰਘ ਮੱਟੂ,ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਬਾਲ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਡਾ.ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ,ਲੋਕ ਗਾਇਕ ਜਨਾਬ ਹਾਕਮ ਬਖਤੜੀਵਾਲਾ,ਡਾ ਹਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ,ਸ਼ਾਇਰ ਦਵਿੰਦਰ ਪਟਿਆਲਵੀ,ਚੁੱਪ ਦੀ ਕਥਾ ਦੇ ਸ਼ਾਇਰ ਨਵਦੀਪ ਸਿੰਘ ਮੁੰਡੀ,ਪਟਿਆਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ।

ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਖ਼ੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ

"ਇਕੁਐਲਿਟੀ ਐਂਡ ਜਸਟਿਸ" ਪਟਿਆਲਾ 29 ਜੂਨ
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਗੜ੍ਹਸ਼ੰਕਰ (ਬਲਵੀਰ ਚੌਪੜਾ) ਪਿੰਡ ਕਾਲੇਵਾਲ ਬੀਤ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨਜ਼ਦੀਕ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਵੈ ਇੱਛਕ ਖੂਨਦਾਨ ਕੈਂਪ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਚ ਖੂਨਦਾਨੀਆਂ ਨੇ ਖੂਨ ਦਾਨ ਕੀਤਾ। ਕਾਲੇਵਾਲ ਦੇ ਸਮੂਹ ਵਸੀਆਂ ਵਲੋਂ ਬੀਡੀਸੀ ਬਲੱਡ ਸੈਂਟਰ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਤਕਨੀਕੀ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਲਗਾਏ ਇਸ ਕੈਂਪ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਬੀਤ ਭਲਾਈ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਤੇ ਉਘੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਦੀਪ ਰਾਣਾ ਸੈਨੂੰ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਮੂਹ ਨੌਜਵਾਨਾ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਲੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਏ ਖੂਨ ਦਾ ਇੱਕ ਇੱਕ ਕਤਰਾ ਕਿਸੇ ਲੋੜਵੰਦ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਚ ਜਾਨ ਪਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਖੂਨਦਾਨ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਚ 75 ਯੂਨਿਟ ਖੂਨਦਾਨ ਇੱਕਤਰ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਕੈਂਪ ਚ ਡਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਮੈਟੀਵੇਟਰ ਭੁਪਿੰਦਰ ਰਾਣਾ, ਅਸ਼ੋਕ ਰਾਣਾ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਿਆਲ, ਗੁਰਮੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਮਨਜਿੰਦਰ ਮੀਨਾ, ਰਮਨਦੀਪ ਰਮੀ, ਅਜੇ, ਮੋਹਿਤ, ਸੌਰਵ, ਮਨੋਜ, ਰਿਸ਼ੀ, ਮਨੋਹਰ ਰਾਣਾ, ਦੀਪਕ, ਰਾਜੀਵ ਭਾਰਦਵਾਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਚ ਖੂਨਦਾਨੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

*ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਬੁਢਲਾਡਾ ਦੀ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਆੜ੍ਹਤੀਏ ਬਾਗ਼ੋਂ ਬਾਗ ,,,

*ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਮਿਲ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦਾ ਕੀਤਾ ਇਜ਼ਹਾਰ

"Equality and justice"
Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਬੁਢਲਾਡਾ/ਮਾਨਸਾ, 29ਜੂਨ: (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)

ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਆਮ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪੰਜਾਬ ਸ਼੍ਰ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਬੁਢਲਾਡਾ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਿੱਚ ਨਵੀਂ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਜਾਰੀ ਕਰਕੇ ਨਵੀਂ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਦੀ ਰਜਿਸਟਰੀ ਬੁਢਲਾਡਾ ਮੰਡੀ ਦੇ ਨਾਮ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦ ਹੀ ਇਸ ਦਾ

ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵੀ ਜਾਰੀ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਵਿਧਾਇਕ ਹਲਕਾ ਬੁਢਲਾਡਾ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਬੁੱਧ ਰਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਬੁਢਲਾਡਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਖੁਸ਼ੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਆੜ੍ਹਤੀਆ ਵਰਗ ਦੇ ਨੁਮਾਇੰਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਗਏ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਵਾਅਦਾ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਧੰਨਵਾਦ ਅਤੇ ਸਨਮਾਨ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਇਸ ਸਮੇਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਵਾਇਆ ਕਿ ਇਸ ਕੰਮ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਨਿਯਮਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਨਾਜ ਮੰਡੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਕੇ ਆੜ੍ਹਤੀਆਂ ਅਤੇ ਬੁਢਲਾਡਾ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਕਰਨ ਦੇ ਲਈ ਵਿਧਾਇਕ ਸਮੇਤ ਚੇਅਰਮੈਨ ਮਾਰਕੀਟ ਕਮੇਟੀ ਬੁਢਲਾਡਾ ਸ੍ਰੀ ਸਤੀਸ਼ ਸਿੰਗਲਾ, ਗਿਆਨ ਚੰਦ, ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ, ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਿਸ਼ੀ ਭੋਲਾ ਰਾਮ ਪਟਵਾਰੀ, ਜਤਿੰਦਰ ਜੀਤੂ ਵਿਸ਼ਾਲ ਰਿਸ਼ੀ, ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ੀਲਾ, ਅਨਿਲ ਕੁਮਾਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਵਿਧਾਇਕ ਬੁੱਧ ਰਾਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੋਈ ਕਿ ਬੁਢਲਾਡਾ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮੋਹ ਜਤਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ 40 ਮਿੰਟ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਆੜ੍ਹਤੀਆ ਵਰਗ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਲਹਿਰ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਖੇਤ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਟਰੈਕਟਰ ਪਲਟ ਗਿਆ, ਡਰਾਈਵਰ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ

*ਦੋ ਘੰਟੇ ਟਰੈਕਟਰ ਹੇਠਾਂ ਫਸਿਆ ਰਿਹਾ*ਜੇਸੀਬੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ*

"Equality and justice"
Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਫਿਲੌਰ/ਅੱਪਰਾ (ਦੀਪਾ) ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਛੋਕਰਾਂ ਵਿੱਚ, ਝੋਨੇ ਦੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਟਰੈਕਟਰ ਨਾਲ ਖੇਤ ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਟਰੈਕਟਰ ਅਚਾਨਕ ਪਲਟ ਗਿਆ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਡਰਾਈਵਰ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਦੋ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਜੇਸੀਬੀ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਨੇੜਲੇ ਪਿੰਡ ਛੋਕਰਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਡੀ ਗੇਟ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਮੀਤ ਰਾਮ ਵਾਸੀ ਪਿੰਡ ਛੋਕਰਾਂ ਝੋਨਾ ਬੀਜਣ ਲਈ ਟਰੈਕਟਰ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਅਚਾਨਕ ਟਰੈਕਟਰ ਪਲਟ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਰਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਜਿੰਦਰ ਹੇਠਾਂ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਉਹ ਦੋ ਘੰਟੇ ਹੇਠਾਂ ਫਸਿਆ ਰਿਹਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਅਤੇ ਰਾਹਗੀਰਾਂ ਨੇ ਜੇਸੀਬੀ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਟਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਕਰਕੇ ਉਸਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਉਸਨੂੰ

ਇਲਾਜ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਨੰਭ ਕੰਵਲ ਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਚੈਰੀਟੇਬਲ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿੱਥੇ ਉਸਦੀ ਹਾਲਤ ਬਿਹਤਰ ਦੱਸੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਅਗਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ "ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਅਤੇ ਦੋਸਤਾ ਤੋ ਵੱਧ "ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ

"Equality and justice"
Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ 29 ਜੂਨ (ਤਰਸੇਮ ਦੀਵਾਨਾ) ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ, ਨੌਵੀਂ ਜਮਾਤ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ, 15 ਸਾਲਾ ਅਗਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ "ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਅਤੇ ਦੋਸਤ" "ਸਭਿਆਚਾਰ ਸੰਭਾਲ ਸੁਸਾਇਟੀ" ਵੱਲੋਂ ਲਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ, ਜੁੜੇ ਸਾਰੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀਆਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਲੇਖਿਕਾ ਅਗਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਰਿਲੀਜ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਾਬਕਾ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਵਿਜੇ ਸਾਂਪਲਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲਿਖਣਾ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਕਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇੰਨੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦੀ ਕੁੜੀ ਸੋਚ-ਵਿਚਾਰ ਕਰਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਹੀਆਂ

ਘਟਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਕਿਤਾਬ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ ਸਗੋਂ ਗਿਆਨ ਦਾ ਭੰਡਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹਰ ਸ਼ਬਦ ਇੱਕ ਪਵਿੱਤਰ ਆਤਮਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ "ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਸੰਭਾਲ ਸੁਸਾਇਟੀ" ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਾਸਟਰ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੰਡਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਮਾਜ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪ੍ਰਤਿਭਾਸ਼ਾਲੀ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਮੋਢੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜ ਕੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਟੀਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆ ਰਹੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਨ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਡਾ. ਅਜੇ ਬੱਗਾ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਧੁਨਿਕਤਾ ਦੇ ਇਸ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਲੇਖਕ ਅਗਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕਿਤਾਬ ਦੂਜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਬਣ ਕੇ ਆਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਪਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਡਾ.ਧਰਮਪਾਲ ਸਾਹਿਲ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਨਾਲ ਜੁੜ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਅਮਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੱਚਾਈ ਦੱਸਦੇ ਹਨ। ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਨੀ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ, ਲਿਖਣ ਦੀ ਕਲਾ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੇ ਸਮਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਕਿਤਾਬ ਲਿਖ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਸੰਜੀਵ ਤਲਵਾੜ, ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਐਕਟਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਤਲਵਾੜ,ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇੰਦਰਜੀਤ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮਾਜ ਸੇਵਕ ਸੰਜੀਵ ਤਲਵਾੜ, ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਇੰਦਰਜੀਤ, ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਪਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ, ਮੋਹਨ ਲਾਲ ਕਲਸੀ, ਬਲਰਾਜ ਸਿੰਘ, ਰੰਜੀਵ ਤਲਵਾੜ, ਹਰਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕਮਲ ਆਦਿ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੇ।

ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਚ ਹੋਰ ਹੋਵੇਗਾ ਵਾਧਾ,,,-ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ

*ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ 'ਚ 100 ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਤੇ 40 ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਟੈਸਟਾਂ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ ਸਹੂਲਤ,, *ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਹੋਈ ਟਰੇਨਿੰਗ

"Equality and justice"
Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਮਾਨਸਾ 29 ਜੂਨ: (ਆਤਮਾ ਸਿੰਘ ਪਮਾਰ)

ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਵਿਖੇ ਮੁੱਢਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ੍ਰ ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਆਈ.ਏ.ਐਸ.ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਬੋਲਦਿਆਂ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਤੇ ਮਿਆਰੀ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹਈਆ ਕਰਾਉਣ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।ਇਸ ਲੜੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਕਿਉਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸੇਵਾਵਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਨਿਰਭਰ ਹਨ।

ਉਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਕਾਂ 'ਤੇ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਹੂਲਤਾਂ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਆਰੀ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕੀਦ ਵੀ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਡਾ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਰਾਏ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਵਿਖੇ ਪਹਿਲਾਂ 100 ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ 40 ਕਿਸਮ ਦੇ ਲੈਬ ਟੈਸਟ ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 15 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਗਰਭਵਤੀ ਮਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਇਸੇ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਅੱਜ ਦੇ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਸੈਸ਼ਨ ਦੌਰਾਨ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕਾਂ ਦੇ ਸਮੂਹ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤਨਦੇਹੀ, ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉੱਥੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਮਰੀਜ਼ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਸਨਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਵੇ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਟੀਚਾ ਹੈ ਕਿ ਵਧ ਤੋਂ ਵਧ ਸਿਹਤ ਸਹੂਲਤਾਂ ਘਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਮਿਲਣ। ਇਸ ਵਿਚ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਕਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ ਸੰਚਾਰੀ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਹਲਕਾਅ, ਦਰਮਿਆਨੇ ਅਤੇ ਗੰਭੀਰ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਟੈਕਨੀਕਲ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੋ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਬੰਧੀ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਕਲੀਨਿਕਾਂ 'ਤੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂਲਤਾਂ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾ ਸਕਣ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾ. ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਗਲਾ ਸਹਾਇਕ ਸਿਵਲ ਸਰਜਨ, ਡਾ. ਪਰਵਿਸ਼ ਜਿੰਦਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰ, ਡਾ. ਵੇਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸੰਧੂ ਸੀਨੀਅਰ ਮੈਡੀਕਲ ਅਫਸਰ ਸਰਦੂਲਗੜ੍ਹ,ਡਾ. ਪ੍ਰਵੀਨ ਜਨਰਲ ਸਰਜਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪਣੇ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਸਾਰੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੂੰ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ,ਗਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਸ ਮੌਕੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਮੈਨੇਜਰ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਡਾ. ਗੁਰਪਿਆਰ ਸਿੰਘ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਰੰਗੜਿਆਲ, ਡਾ. ਧੀਰਜ ਜੈਨ ਆਮ ਆਦਮੀ ਕਲੀਨਿਕ ਬੋਹਾ ਤੋਂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਨਹਿਰਾਂ, ਸੂਇਆਂ ਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਚ ਮਿਲਾਉਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ

"Equality and justice"
Patiala 29 June
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

ਸੰਗਰੂਰ, 29 ਜੂਨ (ਜਗਸੀਰ ਲੌਂਗੋਵਾਲ)-

ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਸੰਗਰੂਰ, ਅਮਿਤ ਬੈਂਬੀ ਵੱਲੋਂ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸਹਿੰਤਾ (ਬੀ.ਐਨ.ਐਸ.ਐਸ.), 2023 ਦੀ ਧਾਰਾ 163 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ, ਸੂਇਆਂ ਅਤੇ ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਹਿਰਾਂ, ਸੂਇਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮਿਲਾਉਣ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਸੂਇਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਨਜਾਇਜ਼ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ 'ਤੇ ਮੁਕੰਮਲ ਪਾਬੰਦੀ ਸਬੰਧੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ।

ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੰਗਰੂਰ ਵਿੱਚ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ, ਸੂਇਆਂ, ਘੱਗਰ ਦਰਿਆ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਵਾਰ ਨਹਿਰਾਂ, ਸੂਇਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਹਿਰਾਂ, ਸੂਇਆਂ ਦੇ ਬਰਮ ਕੱਟੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਦਾ ਲੰਘਣਾ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਆਉਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਲੋਕਾਂ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਚਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਮਨੁੱਖੀ ਜਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀਆਂ ਲਿੰਕ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਤੇ ਸੂਇਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀਆਂ ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਹਿਰਾਂ, ਸੂਇਆਂ ਅਤੇ ਸੜਕਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲਗਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਕੱਟ ਕੇ ਆਪਣੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਮਿਲਾਉਣ ਅਤੇ ਨਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਜਾਇਜ਼ ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਖੁਦਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਹੁਕਮ 28 ਅਗਸਤ 2025 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਰਹਿਣਗੇ।

"समानता और न्याय"
पटियाला 29 जून
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

हमारी आजादी की लड़ाई बाकी है- बाबा साहब

बाबा साहेब कहते हैं

1935 के अधिनियमन लागू होने के बाद, भारतीय राष्ट्रीय कांग्रेस पार्टी ने 1937 में भारत के आधे राज्यों में सरकारें बनाईं और चतरवर्न के हिंदु लोगों ने 7 राज्यों के ब्राह्मण मुख्यमंत्री बनाए और मंत्री, विधायक और सांसद आदि भी बने। अब शासन, प्रशासन भारत चतरवर्न के लोगों के हाथों में था, फिर भी ये लोग खुद को अंग्रेजों का गुलाम मानते थे। 1947 में सत्ता परिवर्तन के बाद, अनुसूचित वर्ग के लोगों को लगभग वैसे ही समान अधिकार मिले जैसे कि ब्रिटिश शासन के दौरान चतरवर्न के हिंदुओं को थे। वर्तमान में अनुसूचित जाति के लोग मुख्यमंत्री, मंत्री, विधायक, सांसद बनते हैं, लेकिन वे अनुसूचित वर्ग के समाज के लोगों के समानता के अधिकारों को सुनिश्चित करवाने के लिए कुछ नहीं कर पा रहे।

सवैंधानिक सुरक्षा के उपाय और गारंटी सुनिश्चित करें

"डॉ. पी. जी. सोलंकी की अध्यक्षता में टाउन हाल बम्बई में इस सप्ताह के अंत* में एक विशाल सभा का

आयोजन हुआ। इसमें बम्बई दलित वर्ग के गुजरातियों व मराठों ने भाग लिया। यह सभा अभी कुछ दिन पहले दलित वर्ग काँग्रेस के नागपुर अधिवेशन में चर्चित विषयों तथा मांगों को समझाने के उद्देश्य से बुलाई गई। काँग्रेस के अध्यक्ष डॉ. बी. आर. अम्बेडकर मुख्य वक्ता थे।

डॉ. अम्बेडकर ने दलितों के लिए संवैधानिक सुरक्षा के उपायों और उनकी गारंटी सुनिश्चित करने से संबंधित विषयों पर विस्तार व्याख्या की। उन्होंने बलपूर्वक उनसे अवज्ञा आन्दोलन से दूर रहने के लिए कहा।

वर्तमान से अधिक संगठित और ज्यादा आंदोलित बनें

दलितों की एक आध्यात्मिक संस्था "संत समाज संघ का 36वां वार्षिक सम्मेलन 27 सितम्बर, 1930 बृहस्पतिवार को पूना में आयोजित किया गया। इसमें डॉ. बी. आर. अम्बेडकर की पूर्व निर्धारित व्यस्तता के कारण अनुपस्थिति में श्री बी. जी. जगताप, प्राचार्य शिवाजी मराठा उच्च विद्यालय ने अध्यक्षता की।

श्री के.जी. पातड़े, सचिव, दलित वर्ग शिष्ट मण्डल समिति, पूना ने सभासदों को संबोधित कर संघ व इसके कार्य के बारे में जानकारी देते हुए कहा कि संघ का संदेश दलित वर्ग को सामाजिक समता दिलाना है। समाज के लोगों तथा दलितों में एकता लाना "संत समाज संघ संस्था का नैतिक दायित्व है। उन्होंने डॉ. अम्बेडकर और सूबेदार घाटगे की भूरि-भूरि प्रशंसा की और कहा कि उनके विचार से दलित वर्ग के प्रतिनिधित्व के लिए सूबेदार घाटगे को बम्बई विधान परिषद में भेजना उनके हित में होगा।

इस समय तक डॉ. अम्बेडकर भी पंहुच गये थे तथा उन्होंने अपना स्थान ग्रहण कर लिया था। अतः जब वे सभा को संबोधित करने के लिए उठे, तो वातावरण उनके जय-जयकार से गूंज उठा। अपने संबोधन में उन्होंने कहा कि जितना कुछ वे अपने निजी प्रयास से कर पा रहे थे दलितों की शिकायतों को दूर करने के लिये अपर्याप्त है। इसलिए "और अधिक संगठित होकर और ज्यादा उत्तजित होकर आन्दोलन करो का संदेश दिया। डॉ. अम्बेडकर ने जोर देकर कहा कि गोलमेज अधिवेशन में वे ब्रिटिशों को दलितों की समस्याओं से अपने सामर्थ्य के अनुरूप पूर्णतया अवगत कराकर उनके लिए अधिकतम अधिकार सुनिश्चित करेंगे।'

अन्यथा उन्नत हिन्दू जातियाँ सत्ता में रहेंगी और अल्पसंख्यकों पर शासन करती रहेंगी

बम्बई दलितों के लगभग 10,000 पुरुष तथा महिलाएं बृहस्पतिवार 2 अक्तूबर, 1930 को दामोदर ठाकरसे हाल, परेल, बम्बई के बाहर मैदान में डॉ. बी. आर. अम्बेडकर, जो गोलमेज अधिवेशन में दलित लोगों के प्रतिनिधि के रूप में शनिवार को इंगलैंड को प्रस्थान कर रहे थे, को शुभ विदेश यात्रा की बधाई देने एकत्रित हुये। इस सभा में बहुत उमंग दिखी व जिसका सभापतित्व डॉ. पी. जी. सोलंकी ने किया था।

सभापति ने भाषण के प्रारम्भ में ही दलितों के लिए डॉ. अम्बेडकर द्वारा कई प्रकार की सेवाओं के बारे चर्चा की और आश्वस्त किया कि गोलमेज अधिवेशन में दलितों का प्रतिनिधित्व करने के लिए डॉ. अम्बेडकर से बढ़कर योग्य कोई दूसरा नहीं। उन्होंने अपनी और पूरी जनता की ओर से डॉ. अम्बेडकर की सुखद लम्बी विदेश यात्रा तथा दूरगामी उद्देश्य की सफलता की कामना जताई।

तत्पश्चात श्री शिवतरकर ने डॉ. अम्बेडकर को जनता की शुभकामनायें अपने भाषण के माध्यम से दी।

इसके बाद डॉ. अम्बेडकर ने सभा को विस्तार से संबोधित किया। उन्होंने दलितों के राजनैतिक तथा सामाजिक कल्याण संबन्धी विषयों पर दलितों का रुझान बनाये रखने के लिए लगातार प्रचार की आवश्यकता पर बल दिया। उन्होंने घोषणा की कि दलितों के नेताओं ने उनकी पुरानी पत्रिका को नये नाम "जनता" से पुनर्जीवित करने का निर्णय लिया है।

डॉ. अम्बेडकर ने इंगलैंड की आगामी यात्रा के संबंध में कहा कि कांग्रेसी कह रहे हैं कि गोलमेज अधिवेशन का कोई लाभ नहीं होगा परन्तु उनका अपना मानना था कि इस अधिवेशन में कुछ अच्छा होना सुनिश्चित है तथा दलितों को तो इससे अवश्य लाभ मिलेगा ही। मैं बम्बई के कांग्रेसियों की कार्यप्रणाली का सहभागी नहीं बन सकता, क्योंकि उसके प्रभाव से हजारों लोग बेरोजगार हो रहे हैं और उससे देश का भी कोई भला नहीं हो रहा।

वे बिना संकोच कह सकते हैं कि दलित भी कांग्रेसी की

"Equality and Justice"

तरह ही स्वराज्य की मांग करते हैं परन्तु उन्हें और देश के अल्पसंख्यकों को भी देश के नये संविधान में उचित तथा सम्मानजनक अंश मिलना चाहिए। कांग्रेस की सोच ऐसी प्रतीत होती है कि ब्रिटिशों को नये संविधान के अंतर्गत देश के प्रशासन को जैसे का तैसा छोड़कर चले जाने का यह अर्थ है कि सवर्ण उन्नत हिन्दू समुदाय सत्ता में बना रहेगा तथा वे अल्पसंख्यकों पर प्रभुता बनाये रखेंगे। दलित वर्ग इसी बात का विरोध करते हैं। उन्होंने घोषणा की कि अगर सवर्ण उन्नत समाज के इस दृष्टिकोण से गोलमेज अधिवेशन वार्ता असफल होती है तो इसके लिए कांग्रेस तथा सवर्ण उन्नत हिन्दू ही दोषी होंगे। उन्होंने आश्वासन जताया कि गोलमेज अधिवेशन वार्ता के हिन्दू विशिष्ट प्रतिनिधि अगर वार्ता की सफलता चाहते हैं तो वे अल्संख्यकों द्वारा उठाई मांगों को स्मरण रखेंगे। आगे डॉ. अम्बेडकर ने बताया कि उनकी इंगलैंड में कुछ ज्यादा दिन रुककर आवश्यक कामों को निपटाने की मंशा थी। दलित वर्ग की दो बड़ी शिकायतें थीं कि दलितों की पुलिस तथा फ़ौज में भर्ती पर रोक थी और वे यह शिकायत युद्ध कार्यालय तथा ब्रिटिश मंत्रालय के सामने रखना चाहते थे ताकि यह रोक हट सके। वे दलितों के हित में प्रचार करने रूस, जर्मनी, अमेरिका व जापान भी जाना चाहते थे। कांग्रेस इन देशों में इंगलैंड के विरुद्ध प्रचार कर रही थी। इसलिए, बाबा साहेब भारत में दलितों की वस्तुस्थिति से इन देशों के लोगों को परिचित कराने के पक्षपर थे और उनकी दलितों के प्रति सहानुभूति प्राप्त करने को उचित मानते थे।

तत्पश्चात श्री केलुसकर और श्री नायक ने सभा को संबोधित किया। यद्यपि डॉ. अम्बेडकर ने कई और विषयों पर चर्चा की थी जिसका कीर के अनुसार प्रलेखन किया जो नीचे वर्णित हैं।

- संपादक:

लेख का शेष भाग कल.....

MP: छतरपुर में आदिवासी पटवारी और साथी की संदिग्ध मौत, पत्नी ने BJP विधायक पर लगाए गंभीर आरोप

मृतक की पत्नी का आरोप, "आदिवासी होने के कारण पार्टी के लोग अब साथ नहीं दे रहे हैं और इस मामले में हत्या की साजिश रची गई है।"

"समानता और न्याय"
पटियाला 29 जून
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

भोपाल। मध्य प्रदेश के छतरपुर जिले में शुक्रवार सुबह एक खेत में दो लोगों के शव मिलने से हड़कंप मच गया। मृतकों की पहचान उमरिया हल्के में पदस्थ पटवारी प्राण सिंह (50) और उनके करीबी दोस्त छन्नू यादव (45) के रूप में हुई है। दोनों के शव पटवारी के खेत में बने निर्माणाधीन मकान से बरामद किए गए, जिन पर गंभीर चोटों के निशान पाए गए हैं।

यह मामला तब और गंभीर हो गया जब प्राण सिंह की पत्नी पार्वती आदिवासी—जो कि बीजेपी की जिला उपाध्यक्ष और पूर्व जिला पंचायत अध्यक्ष रह चुकी हैं, उन्होंने सीधे तौर पर राजनगर से बीजेपी विधायक अरविंद पटेरिया पर उनके पति का जबरन ट्रांसफर कराने का आरोप लगाया। पार्वती ने इसे एक सोची-समझी साजिश बताया है और मामले में हत्या की आशंका जताई है।

शव खेत से बरामद, शरीर पर चोटों के निशान

पुलिस के मुताबिक, दोनों शव पटवारी प्राण सिंह के खेत में स्थित अधूरे मकान से मिले हैं। बमीठा थाना प्रभारी आशुतोष श्रुतिया ने बताया कि शवों की स्थिति और शरीर पर मिले खून के निशान से प्रथम दृष्ट्या मारपीट की आशंका है। घटनास्थल पर एफएसएल (फॉरेंसिक साइंस लेबोरेटरी) की टीम को बुलाया गया है और मामले की विस्तृत जांच की जा रही है।

खराब मौसम के कारण नहीं खोज पाए परिजन

प्राण सिंह के बेटे कमलेश ने मीडिया को बताया कि गुरुवार शाम को उनके पिता अपने दोस्त छन्नू यादव के साथ खेत की ओर निकले थे। जब देर रात तक वे नहीं लौटे, तो परिजनों ने फोन पर संपर्क करने की कोशिश की, लेकिन दोनों के मोबाइल बंद मिले। भारी बारिश और खराब मौसम के कारण रात में तलाश संभव नहीं हो सकी।

सुबह खेत में खोज के दौरान दोनों के शव मिले। उन्हें तत्काल अस्पताल ले जाया गया, जहां डॉक्टरों ने मृत घोषित कर दिया। कमलेश ने दावा किया कि उनके पिता के गले और दोस्त छन्नू यादव के कान और पैरों पर खून के निशान मिले हैं, जो हिंसा की ओर संकेत करते हैं।

पार्वती आदिवासी के आरोप: ट्रांसफर एक राजनीतिक साजिश, आदिवासी होने के कारण नहीं मिल रहा न्याय

मृतक पटवारी की पत्नी पार्वती आदिवासी ने कहा कि उनके पति को हाल ही में 80 किमी दूर बक्सवाहा ट्रांसफर कर दिया गया था। उन्होंने यह भी बताया कि यह ट्रांसफर बीजेपी विधायक अरविंद पटेरिया के हस्तक्षेप से हुआ था, और इसमें उनका लेटरहेड भी लगा हुआ है।

पार्वती का आरोप है कि उन्होंने विधायक पटेरिया से संपर्क करने की कोशिश की, लेकिन उन्होंने फोन नहीं उठाया। उन्होंने कहा, "हमने उनसे सिर्फ यह कहा था कि हम पार्टी से जुड़े हैं, छतरपुर या सटई ट्रांसफर कर दें, लेकिन उन्होंने कोई जवाब नहीं दिया।"

उन्होंने यह भी कहा कि आदिवासी होने के कारण पार्टी के लोग अब साथ नहीं दे रहे हैं और इस मामले में हत्या की साजिश रची गई है।

विधायक पटेरिया का जवाब: "आदमी खत्म होता है तो राजनीति दिखती है"

विवाद में घिरने के बाद विधायक अरविंद पटेरिया ने कहा, "आदमी खत्म होता है तो राजनीति दिखती है। पता है, सब ज्ञान है मेरे को।"

नेता प्रतिपक्ष उमंग सिंघार का सरकार पर हमला

इस घटना पर नेता प्रतिपक्ष उमंग सिंघार ने एक्स (पूर्व में ट्विटर) पर तीखा बयान जारी किया। उन्होंने लिखा, "घोटालों और अपराधों का प्रतीक बन चुकी है भाजपा सरकार! प्रदेश में आदिवासी कहीं भी सुरक्षित नहीं हैं। छतरपुर में एक आदिवासी पटवारी और उनके मित्र की संदिग्ध हालात में मौत हो गई। यह केवल एक हादसा नहीं, एक गहरी साजिश की ओर इशारा करता है। भाजपा की जिला उपाध्यक्ष पार्वती सिंह ने साफ आरोप लगाए हैं कि भाजपा विधायक अरविंद पटेरिया के लेटरहेड पर उनके पति का ट्रांसफर कराया गया और उनके खिलाफ साजिश की गई। क्या आदिवासियों की जान भाजपा सरकार में सूखी लकड़ियों से भी सस्ती हो गई है? क्या मुख्यमंत्री निष्पक्ष जांच कराएंगे या एक बार फिर चुप्पी साध लेंगे जैसे पहले करते रहे हैं?"

पुलिस ने जांच की शुरू

फिलहाल पुलिस ने शवों को पोस्टमॉर्टम के लिए भेज दिया है और परिजनों के बयान दर्ज किए जा रहे हैं। एफएसएल रिपोर्ट और पोस्टमॉर्टम के आधार पर आगे की कार्रवाई की जाएगी।टीआई बमीठा ने कहा है कि सभी पहलुओं से जांच की जा रही है, जिसमें राजनीतिक संबंधों को भी खंगाला जाएगा।

“समानता और न्याय” पटियाला 29 जून INTERNATIONAL PAPER, 9463601616 hardipchumber57@gmail.com

सभ्यता या घोर असभ्यता

बाबा साहेब कहते हैं

श्रृंखलावार भाग नंबर -11

(कल के लेख का शेष भाग)

इन अभागी आत्माओं की यह कैसी अधोगति एवं दुर्गति है कि उन्हें इस हिंदू सभ्यता ने सामाजिक कुष्ठी बना दिया है। उन्हें अस्पृश्य कहा जाता है। क्या यह स्वयं में कम दुर्भाग्यपूर्ण है? लेकिन यह अपेक्षा करना कि अस्पृश्य स्वयं अपने ही से मुख अपनी लज्जा का ढोल पीटे कि वह अस्पृश्य है, ऐसी क्रूरता है, जो मेरी राय में तो बेमिसाल है। इस हिंदू सभ्यता के बारे में अस्पृश्य क्या कहेगा। क्या यह गलत होगा, यदि वह कहे कि यह सभ्यता नहीं, यह तो घोर असभ्यता है?

इस बारे में तो किसी भी प्रकार का संदेह नहीं किया जा सकता है कि आदिम जातियों, जरायम-पेशा जातियों और अस्पृश्य वर्गों की जो दशा है, वह हिंदू सभ्यता के मूल सिद्धांतों का ही कुफल है।

इन आदिम जातियों को हिंदुओं की परिधि में लाने के लिए कोई आंदोलन क्यों नहीं चलाए गए हैं?

कतिपय जनजातियों ने जुर्म को अपना पेशा क्यों बना लिया है ? अस्पृश्यों जैसे कतिपय वर्गों को मानव- संसर्ग के अयोग्य क्यों ठहराया गया है?

इन प्रश्नों में से हरेक का उत्तर हिंदू सभ्यता के किसी-न-किसी मूल सिद्धांत से जुड़ा है।

प्रथम प्रश्न का उत्तर है कि वर्ण-व्यवस्था हिंदू धर्म को सेवाव्रती (मिशनरी) धर्म बनने से रोकती है और वर्ण (जाति) हिंदू सभ्यता का मूल अंग है। दूसरे प्रश्न का उत्तर है कि चातुर्वर्ण्य उन अवसरों पर अंकुश लगाता है, जो व्यक्ति सम्मानजनक जीवन जीने के लिए प्राप्त कर सकता है। समूचे ज्ञान और ज्ञानार्जन पर ब्राह्मणों का एवं सभी सामरिक सेवाओं पर क्षत्रियों का एकाधिकार है। व्यापार केवल वैश्य ही कर सकते हैं। शूद्रों के भाग्य में है, केवल दास-कर्म । जो इस वर्ण-व्यवस्था से बाहर है, उनके लिए कुछ भी सम्मानजनक कर्म शेष नहीं रहा है। अतः उन्हें विवश होकर अपना पेट भरने के लिए जुर्म का धंधा और अपमानजनक तरीके अपनाने पड़े हैं। यह है चातुर्वर्ण्य का दुष्परिणाम और चातुर्वर्ण्य हिंदू सभ्यता का मूलाधार है। तीसरे प्रश्न का उत्तर है कि अस्पृश्यता ‘स्मृतियों’ में वर्णित हिंदू कानून का अंग है और ‘स्मृतियां’ हिंदू सभ्यता की मूलाधार हैं।

IV

यह सच है कि जहां तक अतीत का संबंध है, भारत के सात करोड़ 95 लाख लोगों की इन तीनों श्रेणियों के लिए अधोगति की दशा एक-सी रही है। लेकिन यह नहीं कहा जा सकता कि उनकी भावी नियति भी उनके लिए एक समान होगी । उसका कारण है। भले ही उनकी दशा प्रत्यक्षतः समान दीख पड़े, पर उनकी स्थिति अनिवार्यतः भिन्न है।

ध्यान देने योग्य पहली बात तो यह है कि आदिम जातियां और जरायम - पेशा जातियां अस्पृश्यता की इस प्रणाली से पीड़ित नहीं हैं। हिंदू को वे अपवित्र नहीं करते। वास्तविकता तो यह है कि ये आदिम और जरायम- पेशा जातियां अस्पृश्यों के प्रति अस्पृश्यता का व्यवहार करती हैं। कैसी हास्यापद स्थिति है। हम देखते हैं कि ये आदिम तथा जरायम- पेशा जातियों के लोग सोचते हैं कि वे अपवित्र हो जाएंगे, यदि कोई अस्पृश्य उन्हें छू लेगा। वे अस्पृश्यों से कहीं ज्यादा गरीब, गंदे, अंधविश्वासी और हैं। फिर भी वे इस बात पर गर्व करते हैं कि वे सामाजिक दृष्टि से अनपढ़ अस्पृश्यों से ऊंचे हैं। निश्चय ही यह छूत के उस रोग का प्रभाव है, जो उन्हें हिंदुओं से संसर्ग से लगा है। लेकिन ध्यान देने योग्य बात यह है कि हिंदू उन्हें अस्पृश्य नहीं मानता। अस्पृश्यों के मुकाबिले उन्हें यह एक लाभ प्राप्त है और यह लाभ उनके भविष्य के लिए आश्वासन है। यदि आदिम जातियों के पास उन्नति के अवसर नहीं हैं तो इसका कारण यह है कि वे अलग-थलग रहना पसंद करते हैं। लेकिन यदि एक बार वे वनों की अपनी गुफाओं से बाहर निकल आएं और सभ्यता में भागीदार हा जाएं तो कोई भी बाधा उन्हें रोक नहीं सकेगी। इसी प्रकार जरायम - पेशा जातियां भी अपने भविष्य के प्रति आश्वस्त हैं। सरकार ने उनके लिए बस्तियां स्थापित कर दी हैं। वहां इन जरायम- पेशा जातियों को रखा जाता है और उन्हें व्यवसाय के लाभदायक हुनर सिखाए जाते हैं। इसमें कोई संदेह नहीं कि जल्दी ही वे अपनी गंदी आदतों के दुष्चक्र से छुटकारा पा जाएंगे।

अस्पृश्यों का मामला बिल्कुल अलग तरह का है। उनकी उनकी असुविधाएं उन पर थोपी गई हैं। उनका अकेलापन दरअसल अलगाव है। वह उन पर जबरदस्ती थोपा गया है। अस्पृश्यों की समस्या आदिम जातियों की समस्या से अलग है, क्योंकि उनकी अवस्था में अलगाव की बुराइयां अस्पृश्यता के विष के कारण बढ़कर दुगनी - चौगुनी हो जाती हैं। नतीजा यह होता है कि जहां आदिम जातियों की दशा में समस्या का कारण भौगोलिक अलगाव है और वे बेहतरी के अवसरों का लाभ नहीं उठाना चाहते, वहां अस्पृश्यों की दशा में समस्या का कारण है कि उन्हें वास्तव में अवसरों से वंचित किया जा रहा है।

अस्पृश्यों के उद्धार की कोई अधिक आशा नहीं दीख पड़ती। बहरहल, आदिम जातियों के उद्धार के मुकाबिले उनका उद्धार अधिक कंटकपूर्ण और दुष्कर है। गुलामों की समस्या है कि उन्हें राजनीतिक या आर्थिक अधिकार नहीं दिए जाते । यदि अस्पृश्यों की समस्या उन्हें राजनीतिक और आर्थिक अधिकारों से वंचित किए जाने की है तो उसे कानूनी तथा संवैधानिक उपायों से हल किया जा सकता है। उन्हें राजनीतिक तथा आर्थिक अधिकारों से वंचित किया गया है, उसका कारण है, उसका कारण हिंदुओं की सामाजिक मनोवृत्ति है। अस्पृश्यों की समस्या का सीधा संबंध हिंदुओं के सामाजिक व्यवहार से है। अस्पृश्यता तभी मिटेगी, जब हिंदू अपनी मनोवृत्ति बदलेंगे। समस्या यह है कि वह कौन-सा तरीका है, जिससे हिंदू अपनी जीवन-शैली को भुला दें। यह कोई छोटी-मोटी समस्या नहीं है कि कोई समूचा राष्ट्र अपनी बंधी - बंधाई जीवन-शैली को त्याग दे। जीवन शैली के अलावा जिस शैली के आदी हिंदू हैं, वह ऐसी है जिसे उनका धर्म प्रमाणित करता है। जो भी हो, वे तो ऐसा ही सोचते हैं। उनकी जीवन-शैली को बदलना उनके धर्म को बदलने जैसा ही है।

यह कैसे हो सकता है? केवल तभी, जब यह अनुभव किया जाए कि अस्पृश्यों का त्रास ही हिंदुओं का अपराध है। हिंदुओं की धार्मिक मनोवृत्ति में इस क्रांति के लिए, अस्पृश्यों को कितना इंतजार करना पड़ेगा ? इसका उत्तर तो वही दें, जो भविष्यवाणी करने की योग्यता रखते हैं। इस बीच यह वांछनीय होगा कि उनकी दशा और उनके एवं उनके मित्रों के सामने आने वाली समस्याओं का वर्णन किया जाए ।

-- समापत---

दलित परिवार पर कहर: खेत में बीज बोते ही हमला, महिलाओं को घसीटकर पीटा – देखिए वायरल वीडियो!

मध्य प्रदेश के विदिशा जिले में ज़मीन पर दावा करने के दौरान दलित परिवार पर कथित तौर पर हमला, महिलाओं समेत चार लोग गंभीर रूप से घायल.

“समानता और न्याय” पटियाला 29 जून INTERNATIONAL PAPER, 9463601616 hardipchumber57@gmail.com

विदिशा, मध्य प्रदेश: विदिशा जिले की लटेरी तहसील के नारायणपुरा गांव में शुक्रवार को बीज बोते समय दलित समुदाय के एक परिवार पर लाठियों से हमला किया गया। परिवार का कहना है कि जिस ज़मीन पर वे खेती कर रहे थे, वह उनकी अपनी है। इस हमले का वीडियो वायरल होने के बाद गांव में तनाव और सोशल मीडिया पर गुस्सा बढ़ गया है।

आरोप है कि गुर्जर समुदाय के कुछ लोगों ने हमला किया और दलित परिवार के सदस्यों को बुरी तरह पीटा, जिनमें दो महिलाएं भी शामिल थीं। हमलावरों ने उनके सोयाबीन के बीज भी छीन लिए और उन्हें अपनी

ज़मीन में बो दिया।

हमले में चार लोग गंभीर रूप से घायल हो गए और उन्हें लटेरी के सरकारी अस्पताल में भर्ती कराया गया है।

घायलों में शामिल भगवत सिंह अहिरवार ने कहा, “हम अपनी ज़मीन पर बीज बो रहे थे तभी मुरारी, हंसराज, गुड्डा, पर्वत और बंटी आए और मारपीट करने लगे। महिलाओं को भी पीटा। हमारे बीज ले गए और अपनी ज़मीन में बो दिए, मानो हमें दबाने का संदेश देना हो।”

स्थानीय प्रशासन ने माना कि ज़मीन को लेकर दोनों पक्षों में विवाद है। विदिशा के पुलिस अधीक्षक रोहित कशवानी ने कहा, “दो पक्षों के बीच विवाद था। मेडिकल रिपोर्ट के आधार पर जांच की जा रही है। दोषियों के खिलाफ सख्त कार्रवाई की जाएगी।”

विदिशा कलेक्टर अंशुल गुप्ता ने भी संकेत दिया कि विवादित ज़मीन का कुछ हिस्सा सरकारी हो सकता है। उन्होंने कहा, “दोनों पक्षों के बीच चल रहा मामला जल्द निपटाया जाएगा। किसी को भी सरकारी भूमि पर कब्जा नहीं करने दिया जाएगा।”

घटना को लेकर कांग्रेस ने प्रदेश की भाजपा सरकार पर हमला बोला है और इसे दलितों पर बढ़ते अत्याचार का उदाहरण बताया है। जिला कांग्रेस अध्यक्ष मोहित रघुवंशी ने कहा:

“यह सिर्फ़ ज़मीन का विवाद नहीं है, यह जातिगत उत्पीड़न है। दलित परिवार अपनी ज़मीन पर खेती कर रहा था, तभी उन पर हमला हुआ। कांग्रेस पीड़ित परिवार के साथ खड़ी है और दोषियों की तुरंत गिरफ्तारी की मांग करती है।”

वायरल वीडियो के चलते मामले ने और तूल पकड़ लिया है और एक बार फिर मध्य प्रदेश में जातीय हिंसा और भूमि अधिकारों से जुड़े सवालों को चर्चा में ला दिया है।

सीतापुर में 48 लाख की छात्रवृत्ति घोटाला: सात स्कूल और मदरसों के 14 कर्मचारी नामजद

उत्तर प्रदेश के सीतापुर जिले में अल्पसंख्यक छात्रवृत्ति योजना में 48 लाख रुपये से अधिक की गड़बड़ी का खुलासा, सात स्कूल और मदरसे जांच के घेरे में

“समानता और न्याय” पटियाला 29 जून INTERNATIONAL PAPER, 9463601616 hardipchumber57@gmail.com

लखनऊ : वित्तीय अनियमितताओं पर बड़ी कार्रवाई करते हुए सीतापुर पुलिस ने सात शैक्षणिक संस्थानों के 14 कर्मचारियों के खिलाफ एफआईआर दर्ज की है। इनमें तीन मदरसे भी शामिल हैं। आरोप है कि इन लोगों ने अल्पसंख्यक छात्रों के लिए केंद्र सरकार की छात्रवृत्ति योजना के तहत जारी 48 लाख रुपये से अधिक की राशि का गबन किया।

यह राशि अल्पसंख्यक मामलों के मंत्रालय की केंद्रीय छात्रवृत्ति योजनाओं के तहत वित्तीय वर्ष 2021–22 और 2022–23 के लिए जारी की गई थी। आरोप है कि इसे फर्जीवाड़े के जरिए हड़प लिया गया।

यह कार्रवाई जिला अल्पसंख्यक कल्याण अधिकारी नरेश कुमार की शिकायत पर हुई है। उत्तर प्रदेश अल्पसंख्यक कल्याण विभाग के निदेशक के निर्देश पर यह एफआईआर दर्ज की गई। ब्लॉक शिक्षा अधिकारियों की जांच रिपोर्ट में इन संस्थानों में गड़बड़ियां उजागर हुई थीं।

जिला अल्पसंख्यक कल्याण अधिकारी नरेश यादव ने बताया कि जांच केंद्र सरकार की अल्पसंख्यक छात्रवृत्ति योजना में हुई अनियमितताओं पर केंद्रित है। व्यापक सत्यापन अभियान के दौरान कई संस्थाओं द्वारा दी गई सूचनाएं संदिग्ध पाई गईं। कुछ ने फर्जी दस्तावेजों के आधार पर छात्रवृत्ति प्राप्त की या आवेदन किए।

जिन संस्थानों की जांच हो रही है, उनमें शामिल हैं:

- ब्रजेश मेमोरियल पब्लिक स्कूल
- माया देवी स्मारक पब्लिक इंटर कॉलेज
- राम जानकी विद्या मंदिर इंटर कॉलेज
- बच्ची देवी शिवपाल सिंह कॉलेज
- मदरसा हज़रत गुलजारुल उलूम
- मदरसा अनवारुल उलूम
- मदरसा इस्लामिया अरबी मिस्बाहुल उलूम

एफआईआर में जिन 14 कर्मचारियों को नामजद किया गया है, उनमें सचिन, विजय प्रसाद, शीला गौतम, ऋषिनाथ शुक्ला, रघवेंद्र सिंह, हिना, सत्यम सिंह, सतेंद्र जोशी, सुनील कुमार श्रीवास्तव, शफीकुद्दीन, निजामुद्दीन और शाहजहां खातून शामिल हैं।

इन पर भारतीय न्याय संहिता (BNS) की धारा 316 (5) (आपराधिक विश्वासघात) और 318 (धोखाधड़ी) के तहत मुकदमा दर्ज किया गया है। सभी आरोपियों पर सरकारी धन के 48 लाख रुपये से अधिक के गबन में शामिल होने का आरोप है। अधिकारियों के अनुसार, जांच जारी है और इसमें और भी लोग, जिनमें सरकारी अधिकारी भी शामिल हो सकते हैं, फंस सकते हैं।

सीतापुर के पुलिस अधीक्षक (एसपी) अंकुर अग्रवाल ने केस दर्ज होने की पुष्टि की है और कहा कि कानूनी कार्रवाई तेजी से चल रही है। सिटी कोतवाली के इंस्पेक्टर अनुप शुक्ल ने बताया कि जांच के आधार पर आगे और धाराएं बढ़ाई जा सकती हैं और जरूरत पड़ने पर गिरफ्तारियां भी की जाएंगी।

दलित ने मंदिर में तिलक क्या लगाया, भीड़ ने पीट-पीटकर लहूलुहान कर दिया — पुलिस ने बना दिया आरोपी, वायरल वीडियो से लोगों में गुस्सा

शिवाला नहर के पास शनि देव मंदिर में माथे पर तिलक लगाए दलित युवक को जातिसूचक शब्दों से अपमानित कर की गई मारपीट, पुलिस ने वायरल वीडियो के आधार पर मनबढ़ युवकों पर केस दर्ज किया.

“समानता और न्याय”
पटियाला 29 जून
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

उत्तर प्रदेश: अलीगढ़ ज़िले के खैर कोतवाली क्षेत्र से एक दलित युवक के साथ मारपीट और जातिसूचक गालीगलौज का मामला सामने आया है। पीड़ित ने आरोप लगाया कि वह बारिश से बचने के लिए

शिवाला नहर के पास बने शनि देव मंदिर में माथे पर तिलक लगाकर खड़ा था, तभी करीब एक दर्जन स्वर्ण समाज के युवकों ने उसे मुस्लिम कहकर जाति पूछी। युवक ने बताया कि वह दलित (जाटव) है, तो उसे जातिसूचक शब्द कहकर बेरहमी से पीटा गया।

मीडिया रिपोर्ट के अनुसार, इस घटना का वीडियो सोशल मीडिया पर तेजी से वायरल हो रहा है। वायरल वीडियो में साफ देखा जा सकता है कि मंदिर के पास खड़े युवक को कई लोग लात-घूंसों और थप्पड़ों से पीट रहे हैं, जिससे वह लहूलुहान हो गया।

पीड़ित का पक्ष

पीड़ित दलित युवक राजू सिकरवार मोहल्ला, कस्बा खैर का रहने वाला है। 23 जून को दोपहर करीब 2 बजे वह ठेके पर पीओपी का काम करके साथी खुशीराम के साथ बाइक से लौट रहा था। बारिश आने पर दोनों मंदिर में जाकर माथे पर तिलक लगाकर बाहर बारिश रुकने का इंतजार करने लगे। आरोप है कि वहां खड़े कुछ स्थानीय मनबढ़ों ने माथे पर तिलक देखकर पहले मुस्लिम समझा। जब उसने कहा वह हिंदू और जाटव है, तो मनबढ़ों ने “चमार” कहकर गाली दी और हमला कर दिया।

पीड़ित परिवार का आरोप घटना का वीडियो भी मौजूद है। शिकायत लेकर पहले शिवाला पुलिस चौकी गए, लेकिन वहां एफआईआर दर्ज नहीं हुई। खैर थाने में भी आरोपियों के खिलाफ मामला दर्ज नहीं किया गया। उल्टा पीड़ित की पत्नी से कोरे कागज पर हस्ताक्षर कराकर शांति भंग में राजू के खिलाफ मुकदमा लिख दिया और उसे जेल भेज दिया। बाद में उसे जमानत करानी पड़ी।

एसएसपी कार्यालय में लगाई गुहार

पीड़ित दंपति अपने बच्चों के साथ एसएसपी कार्यालय पहुंचे। वायरल वीडियो दिखाकर न्याय की मांग की। एसएसपी के आदेश पर पुलिस ने वीडियो का संज्ञान लिया और आरोपियों के खिलाफ मुकदमा दर्ज कर उनकी तलाश शुरू कर दी है।

पुलिस का पक्ष

क्षेत्राधिकारी खैर वरुण कुमार सिंह ने बताया कि, सोशल मीडिया पर एक भ्रामक पोस्ट वायरल हो रही है। 24 जून को मंदिर के पुजारी ने थाने में तहरीर देकर आरोप लगाया था कि कुछ युवकों ने मंदिर में शराब पीकर हनुमान जी की प्रतिमा के साथ अभद्रता की। इस पर पुलिस ने जांच कर एक आरोपी के खिलाफ BNS एक्ट की धारा 170 में कार्रवाई की। 26 जून को आरोपियों में से एक ने थाने पर आकर मारपीट का वीडियो दिखाया। इस वीडियो का संज्ञान लेकर आरोपियों की पहचान की जा रही है और उनके खिलाफ भी मुकदमा दर्ज किया गया है। पुलिस ने आश्वासन दिया है कि सभी दोषियों के खिलाफ आवश्यक वैधानिक कार्रवाई की जाएगी।

जातिगत भेदभाव से तंग MNNIT के प्रोफेसर ने PM मोदी से पूछा—क्या भारत का संविधान ST समुदाय की रक्षा नहीं करता?

जनवरी 2025 में जब उनके सामान्य और SC वर्ग के साथियों को एसोसिएट प्रोफेसर (AGP 9500) के पद पर पदोन्नति मिली, तो उनकी पदोन्नति को बिना किसी ठोस कारण के रोक दिया गया।

“समानता और न्याय”
पटियाला 29 जून
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

इलाहाबाद- मोतीलाल नेहरू राष्ट्रीय प्रौद्योगिकी संस्थान (MNNIT) इलाहाबाद में सहायक प्रोफेसर डॉ. एम. वेंकटेश नायक ने प्रधानमंत्री नरेंद्र मोदी को एक खुला पत्र लिखकर आरोप लगाया है कि पिछले आठ सालों से उनके साथ जातिगत भेदभाव, संस्थागत उपेक्षा और प्रशासनिक दमन की घटनाएं हो रही हैं। उनका यह सवाल दिल दहला देने वाला है - “क्या भारत का संविधान अनुसूचित जनजाति के नागरिकों की रक्षा नहीं करता? क्या आदिवासियों को न्याय और समानता के संवैधानिक अधिकारों से वंचित रखा गया है?”

डॉ. नायक का यह मार्मिक पत्र सोशल मीडिया पर खूब वायरल हो रहा है। अम्बेडकरवादी इस बात पर सहमति जाहिर करते हैं कि संवैधानिक सुरक्षा के बावजूद प्रतिष्ठित संस्थानों में ST शिक्षकों को अक्सर व्यवस्थागत पूर्वाग्रह का सामना करना पड़ता है।

डॉ. नायक, जो इलेक्ट्रिकल इंजीनियरिंग विभाग में सहायक प्रोफेसर हैं, ने 30 नवंबर 2012 को ST कोटे के तहत MNNIT अलाहाबाद में अपनी सेवाएं शुरू की थीं। वर्षों तक उन्होंने छात्रों के बीच अपनी शिक्षण क्षमता के लिए प्रशंसा अर्जित की। लेकिन उनका कहना है कि 2017 से उनके साथ लगातार जातिगत भेदभाव, पेशेवर रूप से बाधा डालने और प्रशासनिक उपेक्षा की घटनाएं हो रही हैं।

जनवरी 2025 में जब उनके सामान्य और SC वर्ग के साथियों को एसोसिएट प्रोफेसर (AGP 9500) के पद पर पदोन्नति मिली, तो उनकी पदोन्नति को बिना किसी ठोस कारण के रोक दिया गया। उनका आरोप है कि 2018-2019 के दौरान उन्हें जानबूझकर पीएचडी छात्र आवंटन और शोध संसाधनों से वंचित रखा गया, जबकि उनके कुछ सहकर्मियों को, जिनमें से कुछ प्रभावशाली जातियों से थे, केवल दो साल में पांच छात्र आवंटित किए गए।

न्याय की आस में डॉ. नायक ने राष्ट्रीय अनुसूचित जनजाति आयोग (NCST), शिक्षा मंत्रालय, जनजातीय कार्य मंत्रालय, राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग (NHRC) और यहां तक कि राष्ट्रपति भवन तक अपनी बात पहुंचाई। NCST ने उनके पक्ष में सिफारिशें भी जारी कीं, लेकिन MNNIT प्रशासन ने इन्हें लागू नहीं किया।

इस संबंध में उन्होंने MNNIT के निदेशक, बोर्ड ऑफ गवर्नर्स के अध्यक्ष और आंतरिक SC/ST सेल से लगातार शिकायत की, लेकिन कोई कार्रवाई नहीं हुई। बल्कि, उनका कहना है कि उन्हें धमकी भरे ईमेल, झूठी शिकायतें और अनुशासनात्मक नोटिस देकर चुप कराने की कोशिश की गई। SC/ST सेल, जिसका काम वंचित समुदायों के अधिकारों की रक्षा करना है, प्रशासनिक दबाव में निष्क्रिय बना रहा।

न्याय की तलाश में डॉ. नायक ने राष्ट्रीय अनुसूचित जनजाति आयोग (NCST), शिक्षा मंत्रालय, जनजातीय कार्य मंत्रालय, राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोग (NHRC) और यहां तक कि राष्ट्रपति भवन तक अपनी बात पहुंचाई। NCST ने उनके पक्ष में सिफारिशें भी जारी कीं, लेकिन MNNIT प्रशासन ने इन्हें लागू नहीं किया। शिकायतों को PG पोर्टल पर डाला गया, लेकिन उन्हीं अधिकारियों के पास भेज दिया गया जिनके खिलाफ शिकायत थी, और बिना किसी नतीजे के मामला बंद कर दिया गया। स्थानीय पुलिस में दर्ज कराई गई FIR भी प्रभावशाली हस्तक्षेप के कारण दबा दी गई।

सबसे दुखद बात यह रही कि इलाहाबाद हाईकोर्ट में उनके अपने वकील ने ही उनके मामले को कमजोर कर दिया, जबकि विपक्षी वकील ने उन्हें केस लड़ने से रोकने के लिए धमकाया। डॉ. नायक का सवाल है - “क्या भारत में एक ST व्यक्ति वकील होने के बावजूद भी न्याय नहीं पा सकता?”

अपने पत्र में डॉ. नायक ने साफ किया है कि यह सिर्फ उनकी व्यक्तिगत लड़ाई नहीं है, बल्कि हर उस वंचित शिक्षक की लड़ाई है जो ऐसी ही परिस्थितियों से जूझ रहा है। उन्होंने PM मोदी से तत्काल पिछली तारीख से पदोन्नति, MNNIT में जातिगत भेदभाव की CBI जांच, दोषी अधिकारियों के खिलाफ कार्रवाई और केंद्रीय संस्थानों में SC/ST अधिकारों की रक्षा के लिए सुधारों की मांग की है।

ज्ञातव्य है कि हाल ही आँध्रप्रदेश के श्री वेंकटेश्वर वेटरनरी यूनिवर्सिटी (SVVU) के डेयरी टेक्नोलॉजी कॉलेज के एक दलित शिक्षक ने भी इसी तरह अपने साथ जातिगत भेदभाव और संस्थागत उत्पीडन की शिकायत राष्ट्रपति द्रौपदी मुर्मू को पिछले माह भेजी थी।

बहुजन समाज पार्टी (बसपा) की समस्या और समाधान यात्रा का परैया से आगाज

“समानता और न्याय”
पटियाला 29 जून
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

बहुजन समाज पार्टी (बसपा) ने आगामी विधानसभा चुनाव के मद्देनजर गुरुआ विधानसभा क्षेत्र में 'समस्या और समाधान यात्रा' की शुरुआत की। इस यात्रा के दौरान ग्रामीणों ने नल- जल योजना नली गली निर्माण और.....

आगामी विधानसभा चुनाव को देखते हुए बहुजन समाज पार्टी (बसपा) ने गुरुआ विधानसभा क्षेत्र में जनसंपर्क और जनसमस्याओं के समाधान

की दिशा में पहल शुरू कर दी है। इसी क्रम में शनिवार को परैया प्रखंड के बगाड़ी पंचायत से 'समस्या और समाधान यात्रा' की शुरुआत हुई। यात्रा का नेतृत्व बसपा जिला प्रभारी राघवेंद्र नारायण यादव ने किया। यात्रा के दौरान बगाही. पाठक बिगड़ा, इटवां तड़मा, बछेड़िया, गाजनपुर राजाहरी, जनकपुर, बाकेपुर, लोहरदगा, मंझौली, मनियारा, नेउरिया और हरिदासपुर गांव के ग्रामीणों ने उत्साह से भाग लिया। ग्रामीणों ने नेताओं के समक्ष नल-जल योजना की अधूरी स्थिति, नली-गली निर्माण में लापरवाही, स्वास्थ्य केंद्र के भवन की अनुपस्थिति और आंगनबाड़ी भवन की कमी जैसी समस्याएं रखीं।

राघवेंद्र नारायण यादव ने कहा कि यह यात्रा सिर्फ राजनीतिक नहीं, बल्कि जनता की आवाज को विधानसभा तक पहुंचाने का प्रयास है। उन्होंने वादा किया कि पार्टी इन समस्याओं को चुनावी घोषणापत्र में शामिल करेगी और सत्ता में आने पर प्राथमिकता से समाधान करेगी। मौके पर विधानसभा प्रभारी रौशन पासवान, महासचिव केपी कौशल, शिक्षक पप्पू ट्रिक, लालू मंडल, अमित चौहान, डॉ. मनोज यादव. जोगेंद्र यादव, अनिल पासवान, पूर्व कुमार चौहान, अंकित दास आदि रहे।

2027 में बहुजन समाज पार्टी की बनेगी पूर्ण बहुमत से सरकार बनेगी, मायावती पांचबी बार प्रदेश की मुख्यमंत्री बनेगी

Badaun News सहसवान में बहुजन समाज पार्टी का कार्यकर्ता सम्मेलन मीर गार्डन दिल्ली रोड पर हुआ। मुख्य अतिथि रन विजय सिंह ने बूथ कमेटियों के गठन पर जोर दिया। जिला उपाध्यक्ष जमशेद अली ने कहा कि BSP मुसलमानों को सम्मान....

“समानता और न्याय”
पटियाला 29 जून
INTERNATIONAL PAPER, 94636 01616
hardipchumber57@gmail.com

सहसवान, संवाददाता। बहुजन समाज पार्टी का कार्यकर्ता सम्मेलन मीर गार्डन दिल्ली रोड पर संपन्न हुआ। मुख्य अतिथि रन विजय सिंह, विशिष्ट अतिथि जयपाल सिंह ने विधानसभा कमेटी व सेक्टर कमेटी की समीक्षा की। मुख्य अतिथि ने बूथ कमेटियों का गठन करने

को कहा। जिला उपाध्यक्ष जमशेद अली ने कहा कि बहुजन समाज पार्टी एक ऐसी पार्टी है जो मुसलमान को सम्मान देती है। अन्य पार्टी मुसलमान का वोट लेती हैं और धोका देने का काम करती हैं। सहसवान के प्रभारी डॉ. लेखराज सिंह जाटव ने कहा कि 2027 में बहुजन समाज पार्टी की पूर्ण बहुमत से सरकार बनेगी और मायावती पांचबी बार प्रदेश की मुख्यमंत्री बनेगी।

संचालन डॉ. सतबीर सिंह ने किया। इस मौके पर प्रभारी जयवीर सिंह, अध्यक्ष अनोखे लाल जाटव, उपाध्यक्ष अलताफ हुसैन, गुलजार खान, कप्तान सिंह, रमेश सागर, महावीर बाल्मीकि, आदिल अंसारी, करन सिंह मौजूद थे।